

נחלת הר חב"ד הנחלה של הרבי

יובל להתייסדות נחלת הר חב"ד
תשנ"ט - תשע"ט

נחלת הר חב"ד

50

"...באופן שיבואו אל
המנוחה ואל הנחלה".
(מכתב מורבי לרבי'ם מלודז)

תשנ"ט - תשע"ט

תוכן

9"נכונה ההצעה דקריית מלאכי"
15משפחות ראשונות
25הרבי שולח ספרי תורה
31הרבי מעודד להתיישב בנחלה
39ועד נחלת הר חב"ד
49אימפריית מוסדות
59בתי הכנסת
65מוסדות עולים
71אחדות. ברכה
75מפעלים בהוראת הרבי
85חגיגות היובל
95אגרות קודש
103מקורות

הנחלה של הרבי

מו"ל: ועד נחלת הר חב"ד

כתיבה ועריכה: שניאור זלמן ברגר szberger@012.net.il

עיצוב: בועז שרון

דפוס: מיקוד

נדפס תשע"ט (2019)

תמונות ומסמכים: ארכיון ועד נחלת הר חב"ד, ארכיון שניאור זלמן ברגר, ארכיון חיים שטיינר, ארכיון חמ"ה אה"ק, ארכיון הרב יוסף הרטמן, ספר נחלת הר חב"ד.

צילום: אריאל שיינר, פוטו מוריס, לוי יצחק פריידין, מיכאל פריידין, דובי גורביץ, שלמה ניימרק ועוד.

בפתח הנחלה

שנת היובל לנחלה, זו חגיגה חסידיית אמיתית. ועד נחלת הר חב"ד יחד עם כלל התושבים שמחים ומודים לבורא עולם, שזיכנו להתגורר בשכונה של הרבי, שכונה אשר כללה מספר בנייני מגורים לעולים חדשים ותו לא, והרבי בעיני הבדולח שלו, ברוח הקודש המגיעה הרחק, חזה וצפה, כי המקום יגדל ויצמח, יפרח ויעלה בגשמיות וברוחניות. וכפי שהרבי בירך את הועד עם הקמתו: "חפץ ה' בידם יצליח, לבסס נחלת הר חב"ד ולפתחה בגשמיות ורוחניות גם יחד ולבשורות טובות בכל זה". ואכן אוכלוסית השכונה גדלה מעשרות משפחות למאות רבות, ומוסדות חינוך בתי כנסת ומקוואות מפארים את השכונה אשר מפיצה אור יהודי-חסידי לקרית מלאכי והסביבה.

לרגל שנת היובל, מגישים אנו בזאת לתושבים ולכלל חסידי חב"ד, תשורה מפוארת "הנחלה של הרבי", המהווה הצצה להתייסדות והתפתחות נחלת הר חב"ד, ונערכה בטוב טעם על ידי הסופר והחוקר החסידי - הרב שניאור זלמן ברגר - תושב נחלת הר חב"ד. נציין כי התיעוד הינו בקווים כלליים בלבד, וכמובן כדי לתעד הכל, דרושים מספר ספרים עבי כרס ועוד חזון למועד.

בפחת התשורה נודה בפה מלא תשבחות לועדה המארגנת את אירועי היובל לנחלת הר חב"ד, תושבי השכונה: עו"ד הרב בצלאל מזרחי ממלא מקום ראש העיר, ר' שניאור זלמן ברגר, ר' שבתי ויינטרוב, ר' יוסי מור יוסף והעומד בראשם ר' משה נפרסטק.

בברכה

ועד נחלת הר חב"ד

הרב מרדכי גורודצקי יו"ר

אבני דרך בהתפתחות נחלת הר חב"ד

תש"ח - סיום בניית בית ספר בנות שלב ב

תשד"ח - נוסדה ישיבת בית הר"מ

תשמ"ה - נוסד תיכון בית חנה

תשמ"ז - השלמת בניית תיכון בית חנה שלב ראשון

תשמ"ט - חנוכת בית חנה שלב שני

תשנ"ח - חנוכת המקוה הגדולה

תשס"א - חנוכת קומפלקס המפואר בית חנה

תשע"ה - חנוכת בניין חדש לתלמוד תורה

תשע"ט - חנוכת בניין חדש לבית ספר בנות

תשע"ט - חגיגות היובל

תשכ"ט - הרבי מקים את נחלת הר חב"ד

תשכ"ט - הרבי שולח ספרי תורה לנחלה

תשכ"ט - נוסד תלמוד תורה

תשכ"ט - נוסד בית ספר חב"ד בנות

תשל" - נוסד בית ספר למלאכה

תשל"ב - הרבי הורה להקים ועד נחלת הר חב"ד

תשל"ז - חנוכת בית כנסת המרכזי

תשל"ז - חנוכת בית כנסת לעולי בוכרה - "הצריף"

תשל"ח - סיום בניית תלמוד תורה שלב ראשון

תש"ח - חנוכת בית כנסת "בית שמואל" לעולי גרוזיה

תש"ח - חנוכת בית כנסת "חבסוב" לעולי בוכרה

פרק א

”נכונת ההצעה
דקדית מלאכי”

י' שבט תשל"ב. העולים מרוסיה תושבי נחלה, אצל הרבי.
למטה מימין: ר' בערל זלצמן, ר' מרדכי סירוטה, ר' חיים זלמן קוזלינר

טקס התייסדות נחלת הר חב"ד. הרב בנימין גורודצקי נואם
ומשמאל ראש המועצה מר עבדי והרב גרשטנקורן רבה של קרית מלאכי

לוגו אירועי היובל

הצצה לתיעוד השכונה

יובל שנים, חמישים שנה - חלפו מאז הרבי ייסד את שכונתנו נחלת הר חב"ד.

עם יסודה, הרבי פעל רבות למען איכלוס השכונה לפיתוחה והרחבתה, הרבי יזם את הקמת ועד השכונה, ועודד הקמת מוסדות חינוך.

במלאת יובל, עלינו להודות

להלל ולשבח, את בורא עולם, אשר זיכנו תושבי השכונה, לגור במקום אשר נוסד והתפתח למגדלור של יהדות וחסידות, על פי הוראות הרבי, וממנו יצאו שלוחים לכל רחבי תבל.

לרגל ציון יובל שנים, מוגשת לתושבים חוברת המהווה תיעוד או יותר נכון הצצה להקמת השכונה ולמוסדותיה. אין ספק, כי אבני היסוד כמו גם התפתחות השכונה, הדמויות שלה וגם הנעשה כאן ועכשו, ראויים הם לתיעוד רחב ומפורט, ולכך עוד חזון למועד, ולבינתיים נסתפק בחוברת קצרה, אשר בה כולנו נדפדף מידי פעם כדי לראות את העבר וההווה בשכונה של הרבי.

...

מחפשים מקום לשכונה חדשה

הרבי ביקש ליישב את העולים מגרוזיה, יחד עם חסידי חב"ד, בגלל היותם קשורים לחב"ד עוד בגרוזיה, שם פעלו שלוחי אדמו"ר הרש"ב ואדמו"ר הריי"צ, ובתחילה הגיעו עולים מגרוזיה והתיישבו בלוד ובודדים גם בכפר חב"ד, אך כל אופציות האיכלוס תמו, ובהוראת הרבי החלו חיפושים עבור מקום מתאים נוסף בו יאוכלסו יחדיו עולי גרוזיה וחסידי חב"ד. בחודש שבט תשכ"ט הרבי שלח את בא כוחו הרב בנימין גורודצקי ע"ה לארץ הקודש וביקשו למצוא פתרון הולם לקליטת יהודי גרוזיה בשכונת לחסידי חב"ד. מעניין לציין שהרב גורודצקי הוא חתנו של המשפיע הרב שמואל לויטין ע"ה שהיה שליח הרבי הרש"ב בגרוזיה.

אורח בנחלה. מימין לשמאל: הרב רייטשיק שליח הרבי בלוס אנג'לס, ראש העירייה מר עבודי, הרב גרשטנקורן, ר' איצ'ה מענדל ליס

אמנם, מספר פקידים בסוכנות היהודית ובמשרדים ממשלתיים, לא קיבלו בעין יפה, את הכוונה ליישב את יהודי גרוזיה בסמיכות לחסידי חב"ד, אולם הרבי עמד בתוקף על דעתו שרק חב"ד יקלטו את יהודי גרוזיה. הרב בנימין גורודצקי סבב בין בכירי הסוכנות ופקידי הממשלה, ותיאר בפניהם את הקשר העמוק שיש בין יהודי גרוזיה וחב"ד. בעת הצורך אף נקט בדברים חריפים; לנשיא שזר אמר הרב גורודצקי: "חב"ד לא תיתן שהעולים שחונכו על ידי חב"ד יופקרו מבחינה רוחנית, ואם הממשלה תתעקש על כך - הרבי ידאג שהעלייה תופנה לארצות הברית או לאירופה, אל מקום בו יקבל חינוך יהודי שורשי".

הנחרצות של חב"ד הרתיעה, וסגן ראש הממשלה שכיהן גם כשר הקליטה מר יגאל אלון מיהר להודיע כי הממשלה מקבלת את תנאי חב"ד בכל הקשור לקליטת העלייה הגרוזינית. עם קבלת ההסכמה העקרונית, החל הרב גורודצקי יחד עם הרב אפרים וולף והרב יוסף בלוי (עליהם השלום), לתור את הארץ לאורכה ולרוחבה, בכדי לאתר מקום מתאים להקמת יישוב או שכונה בה יאוכלסו חסידי חב"ד לצד עולי גרוזיה. הם ביקרו במקומות רבים בארץ הקודש, והחיפושים נמשכו כאשר כל פרט מדווח לרבי.

הרב יוסף בלוי

"ברכת הצלחה לגמר טוב"

בסופו של דבר על פי הצעת מר לובה אליאב סגן שר הקליטה, הגיעו לעיירת הפיתוח קרית מלאכי שבדרום הארץ. באותם ימים השלים משרד הקליטה פרוייקט בנייה גדול בקרית מלאכי, במסגרתו נבנו בעיירה בנייני מגורים עם פיתוח סביבתי נאה, אולם עקב מיקומה של השכונה בעיירת פיתוח - התקשו אנשי משרד הקליטה לאכלס את הבניינים. העסקנים החב"דיים ששמעו על כך, מיהרו לבחון את המקום מקרוב.

וכך, ביום חורפי אחד הגיעו העסקנים אל העיירה 'קרית מלאכי'. מול עיניהם ראו עיירת פיתוח נחשלת שהחיים בה לא יהיה קלים כלל ועיקר... הם נסעו בכביש החוצה את העיירה, וסקרו בעיניהם את מבני המגורים הפשוטים, והמראה לא היה מעודד.

אולם כאשר הגיעו לשכונה אותה ביקשו לבחון, התגלה לעיניהם מראה שונה לחלוטין - גוש של שבעה עשר בנייני מגורים, רחבה גדולה ושבילים מרוצפים. המקום היפה שבה את ליבם והם החלו לנהל משא ומתן ארוך ומייגע עם נציגי הממשלה, על מנת שמשרד הקליטה יעמיד את המקום לרשותם של חסידי חב"ד שישכנו את העולים מגרוזיה יחד עם אברכים חב"דיים.

פרק ב
משפחות
ראשונות

הרב אפרים וולף

הרב גורודצקי יחד עם עסקני חב"ד בארץ, גיבשו הצעה מפורטת אותה שיגרו בדחיפות אל הרבי. במברק מהרבי, שנשלח בכ"ג בשבט תשכ"ט, הגיע המענה שהביא להקמת השכונה החב"דית בקרית מלאכי:

"נכונה ההצעה דקריית-מלאכי בהתנאים שמסרם, וכן שחלק דאברכי הכולל' דכפר חב"ד יתיישבו שם. בברכת הצלחה לגמר טוב בהנ"ל."

קבלת פנים לעולים חדשים בבית ר' מיכאל מיכלשוילי ("החייט"), לימים חבר ועד נחלת הר חב"ד - יושב בראש השולחן, ולידו: ר' אברהם אלטר הלוי הבר, ר' אלחנן יעקובוביץ, המד"א הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי, וחכם משה מיכאלשוילי

השכונה החדשה

מאז הגיע המענה, החלו הרב גורודצקי, הרב אפרים וולף והרב יוסף בלוי, בפעילות אינטנסיבית, בכדי ליישב את השכונה החדשה בהקדם. הרב גורודצקי היה בקשר רצוף עם סגן ראש הממשלה ושר הקליטה מר יגאל אלון, ובה' אדר נערכה פגישה מיוחדת בה השתתפו יגאל אלון, סגן שר הקליטה, נציג משרד השיכון, הרב וולף והרב גורודצקי, ובו ביום הוציא השר הודעת סיכום:

"נעשו כל הסידורים הדרושים להעמדת 320 יחידות דיור מוכנות לקליטת עולי חב"ד בשכונה אחת - 'בשכונה החדשה' בקרית מלאכי. תוך ששה שבועות ייגש משרד השיכון לבניין 100 יחידות דיור נוספות, ויכין תוכניות לבניה נוספת לפי תחזיות העלייה של הקהילה האמורה".

בהמשך מוסיף השר שלרשות חב"ד יועמד בית כנסת מיוחד, בתי ספר מיוחדים, ומקוה מיוחדת. כמו כן משרד הקליטה ידאג למקומות עבודה למתיישבים החדשים בשכונה. למחרת, הוציא השר אישור סופי, ליישב במקום גם 15 משפחות ותיקות - הכוונה לאברכים מכפר חב"ד, האמורים להתיישב במקום לצד העולים החדשים.

מראה השכונה בהקמתה

בינתיים הבניינים עומדים ריקים

להשלמת התמונה של הבניינים בקצה קרית מלאכי שהפכו לשכונה חב"דית, נביא תיאור צבעוני שפורסם על ידי ביטאון נשי חב"ד בניו יורק, "די אידשע היים":

"הכביש המחבר בין רחובות לבין אשקלון מסתעף לקריית-מלאכי, הישר למרכז העיר. בהמשכו של הכביש החוצה את המרכז, לכל אורכו ניצבים מבני מגורים בני קומה אחת, מיעוטם בתי אבן וברובם לא יותר מאשר צריפונים. פה ושם אף אפשר לראות תרנגולות נפחדות המתרוצצות לרוחב הכביש. באחת מחצרות הצריפים יושבת אשה כפופה מעל גיגית ומכבסת את כבסיה.

הכביש מסתיים בפנייה חדשה שמאלה - וכאן מתגלה מראה שונה בתכלית לאשר ראינו בצידו הכביש: גוש של שבעה-עשר בנייני מגורים, רחבה גדולה עם כרי דשא מסביבה, שבילים מרוצפים. יפה, אך... מקום רפאים? אף לא נפש אחת בסביבה!

הקמת פרויקט זה של משרד הקליטה, אך זה עתה נשלמה. המטרה היא לאכלס את הדירות בעולים חדשים. אבל בינתיים הבניינים עומדים ריקים".

המתיישב הראשון

ליל ז' אדר תשכ"ט - שבועיים בלבד אחרי שהרבי אישר את הקמת הנחלה, יום לאחר קבלת האישור משר הקליטה ליישב את עולי גרוזיה במקום, ושעות ספורות לאחר קבלת האישור משר הקליטה, ליישב גם 15 משפחות ותיקות במקום - הגיע החסיד הראשון להתיישב בשכונה. היה זה הרב פתחיה ליפסקר ובמסגרת רב-שיח של המתיישבים הראשונים, שפורסם ב"בית משיח" לרגל יובל לנחלה, סיפר על ראשית הקמת הנחלה מנקודת מבט שלו:

"הוריי, עוד בטרם עלו לארץ הקודש, שהו בגרוזיה במשך תקופה ארוכה. הם הגיעו אליה מאוקראינה. הוריי ידעו אפוא לדבר גרוזינית כמו גם אחיי ואחיותי הגדולים, ובבית אף דיברו את השפה. אמנם נולדתי לאחר שהמשפחה יצאה מברית המועצות, אך הכרתי גרוזינית שכן שמעתי אותה בבית הוריי. כאשר התחלתי לעבוד עם העולים מגרוזיה, השתמשתי בכישורי השפה שלי, שהלכה והשתפרה עם הזמן.

יום אחד, עוד בהיותי בחור, קרא לי הרב אפרים וולף למשרדו ואמר לי: "אתה יודע שהרבי הורה להקים שכונה חדשה בקרית מלאכי? אני רוצה שגם אתה תצטרף לשם ותקבל דירה. התפקיד שלך יהיה לקבל את פני העולים ולדאוג להם לצרכיהם הגשמיים. חצי יום תלמד בכולל וחצי יום תפעל למען העולים".

באותה עת, הרה"ח ר' איצ'ה מענדל ליס עבד מטעם חב"ד וקיבל תפקיד ממשרד הקליטה בקרית מלאכי. אמרו לי שעלי לעבוד בצמוד אליו. באותה עת הייתה אמורה להגיע קבוצה של משפחות עולי גרוזיה, שבע או שמונה משפחות, והיה צורך לדאוג לקלוט אותן.

הגעתי לקרית מלאכי בו' אדר תשכ"ט, וכך הייתי המתיישב הראשון. ביום בו הגעתי לנחלה, דאגתי שיסדרו דירות, ארגנתי שיביאו ריהוט מתאים, אני בעצמי ארגנתי סידורים נחוצים בתוך הדירות כדי שהמשפחות יבואו והכל יהיה מוכן עבורן.

למחרת נסעתי עם ר' איצ'ה מענדל ליס לשדה התעופה, שם קיבלנו את המשפחות והבאנו אותן לקרית מלאכי. למען האמת, לא היה פשוט לקחת משפחות ולהעביר אותן לעיירת פיתוח בדרום הארץ שנחשבה ל"קצה העולם", ובמיוחד שבני

המשפחות ביקשו להגיע לירושלים או ללוד שם התיישבו עולי גרוזיה שעלו קודם לכן. אך אמרתי להם כי "אדמו"ר" הורה להתיישב בשכונה החדשה בקרית מלאכי".

מי שענינו של הרבי יקרים לו

ז' אדר. קבוצת אברכים מכפר חב"ד מתיישבת בקרית מלאכי, בברכת ועידוד הרבי. על ההליכים שהביאו להתיישבות הקבוצה מספר אחד מחבריה, הרב אברהם אלטר הלוי הבר - כיום מזכיר ועד נחלת הר חב"ד:

"חרוטה בזכרוני התקופה שקדמה לייסוד נחלה; כאשר הרב בנימין גורודצקי ע"ה בא לארץ הקודש בשליחות מיוחדת מאת הרבי על מנת למצוא מקום לקליטת עולי גרוזיה. הרב גורודצקי הגיע אז ל'כולל' האברכים בכפר חב"ד כדי לשכנע את האברכים להתיישב בקרית מלאכי, על מנת לסייע בקליטת העולים, וכדי שהשכונה תתייסד על בסיס חסידי. חשוב להדגיש שבשנים ההן עדיין לא הייתה בקרב האברכים בארץ הקודש רוח של יציאה ל'שליחות' כפי שהדבר בא לידי ביטוי בשנים הבאות, והאפשרות של מעבר לקרית מלאכי, נראתה בעינינו בלתי סבירה לחלוטין. ואולם כאשר הרב גורודצקי הבהיר לנו בצורה ברורה שכל מי שענינו של הרבי יקרים בעיניו עליו לנסוע לקרית מלאכי, וכי זוהי השליחות כיום - דבריו אלה השפיעו עמוקות על רבים מהאברכים.

כולנו היינו נתונים אז בהתרגשות גדולה. אני זוכר שבשלב מסויים של התלבטות בעניין זה, התאספנו במשרדו של הרב אפרים וולף והחלטנו לשאול בעצתו וברכתו של הרבי בעניין זה. הנציג של כולנו היה הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי כיום רבה של השכונה, ואז בין האברכים שתיכננו לעבור לקרית מלאכי.

הרב ירוסלבסקי טילפן למזכירות הרבי והודיע לרב חודקוב שנמצאת לידו קבוצת אברכים שמבקשים לשאול את חוות דעתו של הרבי בעניין הנסיעה לקרית מלאכי. התשובה שהוא קיבל הייתה כזו: 'מכאן (כלומר מהרבי) לא יודיעו מי ייסע לקרית מלאכי, על האברכים להחליט בעצמם על כך, ואלה שיחליטו לנסוע - נתונה להם ברכתו של הרבי לכך'.

בו במקום החלטנו לנסוע לקרית מלאכי. בשלב הראשון היינו שישה אברכים: הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי, הרב ישעיה הרצל כיום רבה של נצרת עילית, הרב שלום דובער הכט, הרב יהושע מונדשיין ע"ה, אנוכי והרב פתחיה

ליפסקר שהיה אז עדיין לפני נישואיו. זמן קצר אחר כך התווספו לקבוצה גם הרב מיכאל מישלובין כיום המשפיע של השכונה, הרב נתן וולף כיום מנהל התלמוד תורה והישיבה בשכונה, הרב אלחנן יעקובוביץ והרב יצחק יעקב הולצברג. היינו אפוא מניין אברכים שלמדו ב'כולל' שנפתח בבית הכנסת, בשכונה החדשה".

בית הכנסת שכן במבנה שנועד להיות מועדון עבור השכונה החדשה, ועם התיישבות החב"דניקים, הוסב לבית הכנסת.

"רבי יהודה" – הרב ירוסלבסקי

במקביל לדאגה בגשמיות, החל הרב גורודצקי לדאוג גם לרוחניות, ולכל לראש לרב מורה הוראה לשכונה החדשה. הוא פנה בנידון לרב יצחק יהודה ירוסלבסקי, אז אברך צעיר שבאותה תקופה חיפש בהוראת הרבי אחר משרת רבנות מתאימה, אלא שהצעות רבות שהוצעו לו – הרבי שלל, וכעת באה ההצעה לכהן כרבה של השכונה שעתידה לקום בקרית מלאכי. הרב ירוסלבסקי חשב כי הצעה זו לא תאושר על ידי הרבי:

"הגיע אלי הרב בנימין גורודצקי בהצעה לכהן כרבה של השכונה החדשה, השבתי לו שעלי לשאול את הרבי, ואיני בטוח שלזה התכוון הרבי כשהציע לי להתעניין ברבנות, לאחר שהיו כבר כל כך הרבה הצעות שאותן הרבי שלל. כתבתי לרבי על ההצעה החדשה, אך הרב חודקוב ע"ה ענה לי שלא אקבל מענה על שאלה זו, ושעלי להחליט על כך בבחירה עצמית.

כשמעתי זאת החלטתי שכנראה ההצעה הזו אינה בשבילי, וכתבתי לרבי שהחלטתי לדחותה. לא עבר זמן רב ושוב פונה אלי הרב גורודצקי, והפעם מודיע לי שעליו לפגוש אותי בצורה דחופה. קבענו להיפגש, אני זוכר שהיה זה במלון 'דבורה' בתל אביב, ובפגישה הזו הוא אומר לי: 'שמעתי מעבר לים שאתה לא רוצה לנסוע לקרית מלאכי, אבל היו רוצים שאתה כן תיסע לשם'. למזלי כבר הכרתי את הטרמינולוגיה הזו, ולא הייתי צריך יותר מאשר 'מעבר לים', ו'היו רוצים' בשביל להבין שהמדובר בהוראה מלמעלה".

כשהיה ברור כי יש 'הוראה מלמעלה' סרו כל הספיקות והרב ירוסלבסקי השיב בחיוב להצעת הרבנות, לשכונה העתידית. ומאז במשך יובל שנים ולאורך ימים ושנים טובות, הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי, מכהן כרבה של נחלת הר חב"ד, אך

בפועל מעמודי התווך של קרית מלאכי כולה ובמקביל מנהל כיום את בית דין רבני חב"ד בארץ הקודש.

ולמרות תפקידיו הבכירים, הרב ירוסלבסקי מדבר עם כולם בגובה העיניים, ועד לפני מספר שנים, רבים מעולי בוכרה וגרוזיה וגם אחרים, כינוהו בפשטות אך בכבוד רב: "רבי יהודה" ומתברר כי יש לכך גם גושפנקא מהרבי, שכן באגרת לאחד מבכירי העירייה, הרבי מדבר אודות הרב ירוסלבסקי ומכנהו "רבי יהודה".

אות מן השמים

מי שאישר את הקמת השכונה על פי המתכונת שביקש הרבי, היה מר יגאל אלון שהיה סגן ראש הממשלה ושר הקליטה. יממה חלפה מהקמת השכונה, ומר אלון מונה לראש הממשלה בפועל, למשך מספר שבועות [בעקבות פטירתו של ראש הממשלה מר לוי אשכול], אז שב לתפקידו הקודמים, והמשיך כל העת לסייע לפיתוח השכונה. מי שרוצה יכול לראות את מינוי לראש ממשלה באורח זמני, כאות תודה מן השמים על כך שסייע להקמת השכונה החב"דית.

ראשי חב"ד מתוועדים בנחלה

יום שישי י' אדר ערב שבת זכור, בשעה שבע ארבעים וחמש בבוקר, צלצל הטלפון במשרדי ישיבת תומכי תמימים המרכזית בלוד, הרב ברק'ה וולף ע"ה הרים את השפופרת, ומהצד השני נשמע קולו של הרב בנימין גורודצקי: "יצאתי כעת מחדרו של הרבי! הורה לארגן התוועדות חסידית בשכונה החדשה", אמר והוסיף כי הרבי ביקש גם שהמשפיע הרב שלמה חיים קסלמן יחד עם רבני ועסקני חב"ד ישבתו בשבת בשכונה החדשה.

הייתה זו שבת מרגשת ומרוממת שלא תשכח. לפי הוראת הרבי, באו עסקני ורבני חב"ד לשבות בשכונה, ובבית הכנסת החדש הצטופפו חסידים ותיקים לצד עולים חדשים. שבת זו הייתה זריקת עידוד חשובה למשפחות שהגיעו להתיישב במקום נידח שכזה.

בין הרבנים והעסקנים ששבתו בנחלה באותה שבת:

המשפיע הרב שלמה חיים קסלמן, הרב דוד חנוזין יו"ר רשת אוהלי יוסף יצחק ולימים אב"ד רבני חב"ד, שהגיע דקות ספורות לפני שבת, הרב אפרים וולף מנהל תומכי תמימים המרכזית וממייסדי השכונה החדשה, הרב שלמה מיינדנצ'יק יו"ר ועד כפר חב"ד, הרב זושא וילימובסקי - הפרטיזן, הרב יוסף בלוי, הרב דוד שקולניק והרב משה סלונים מהנהלת הרשת.

התושבים החדשים של השכונה, נערכו בחופזה, להכנסת אורחים חשובים אלו. למרות שאך מספר ימים קודם לכן השתכנו במקום, הצליחו להכין סעודות כיד המלך, וכל משפחה אירחה בביתה אורחים רבים. השבת עצמה הייתה אפופה אווירה נפלאה, כשבמרכז עומדת התוועדות עם חשובי החסידים שהגיעו לנחלת הר חב"ד על מנת לעודד את המתיישבים. במשך כל השבת התוועד המשפיע הרב קסלמן, בערב שבת הוא חזר מאמר חסידות, ולמחרת בשבת קודש התוועדו כולם עם העולים החדשים. ההתוועדות שהתחילה מיד לאחר תפילת שחרית, הייתה לבבית וחמה מאוד.

מאז שבת היסטורית זו, הפכה שבת זכור לתאריך היסטורי עבור תושבי נחלת הר חב"ד, אשר קבעו להם למנהג לערוך התוועדות-רבתי מידי שבת זכור, ומספר פעמים בהתוועדויות אלו, היה ר' ברק'ה וולף ע"ה כשהוא מלא התרגשות משחזר את שיחת הטלפון בה הרב גורודצקי אומר לו: "אני מדבר מחדרו של הרבי, הרבי הורה לארגן התוועדות חסידית בשכונה החדשה".

עולי גרוזיה מתיישבים בנחלה

עם הקמת השכונה, קבוצה של חמישים משפחות עולי גרוזיה התיישבו בשכונה, ובמקביל הרב משה מיכאלשוילי - חכם משה ע"ה - מחשובי חכמי גרוזיה, שגר עד עתה בכפר חב"ד, עובר להתגורר בשכונה כדי לשמש כרבם של עולי גרוזיה, וזאת על פי הוראת הרבי. סיפר הרב מיכאלשוילי:

"הגעתי לנחלת הר חב"ד על פי הוראתו ובקשתו של הרבי, כדי לשמש רבם של העולים החדשים מגרוזיה ולסייע בקליטתם. הגעתי ב"ב אדר תשכ"ט, יחד עם קבוצה של עולים החדשים שהגיעה להשתכן בנחלת הר חב"ד".

הר מראה על תוקף

בו ביום י"ב אדר שיגר הרבי מברק, בו לראשונה נזכר השם נחלת הר חב"ד:

"לעולים החדשים ולחברי הכולל המתיישבים בנחלת הר חב"ד, שליט"א. ימי הפורים שמחים, ועליה בקודש בארץ הקודש, בתורתנו הקדושה ומצוותיה אשר הקב"ה קדשנו בהם, והסתדרות טובה בכל מתוך הרחבה.

לחיים, לחיים ולברכה".

בהתוועדות פורים ביאר הרבי את השם "נחלת-הר-חב"ד" וציין כי אלה המתיישבים עתה במקום שהוענק לו השם 'נחלת הר-חב"ד' - הנהגתם ברוסיה היתה בדומה לאברהם אבינו שדבק בה' אחד באופן של "הר", בתקיפות ובמסירות-נפש, עד שדבר זה נפעל גם בעולם, ולכן זכו להגיע ל"נחלת חב"ד".

הרבי ראה בהקמת נחלת הר חב"ד, המשך להקמת כפר חב"ד א' וב', ולכן כינה את השכונה במספר הזדמנויות כפר חב"ד ג'.

המשפיע

מספר חודשים אחרי הקמת השכונה, הרבי מינה את הרב מיכאל מישלובין למשפיע ומאז ועד היום מכהן הרב מישלובין כמשפיע החסידי של שכונת נחלת הר חב"ד. מספר שנים לאחר מכן, הרבי הורה כי בכל קהילה יהיו שני משפיעים, ובעקבות הוראה זו מונה גם הרב שלום וילנקין ע"ה למשפיע, בתפקיד זה כיהן עד לפטירתו.

על ההתיישבות בנחלה והמינוי למשפיע, סיפר הרב מישלובין: "הגעתי מרוסיה בחודש שבט תשכ"ט, כחודש לפני הקמת הנחלה. בתקופה הראשונה גרתי בבית חמי הרב אהרן חזן ע"ה, בבני ברק. יום אחד עמדתי ליד הבית בו גרתי, והנה הגיח רכב קטן ובו אחד מאנ"ש. הלה פנה אלי ושאל "מה אתה חושב, שבאת לארץ כדי לאכול מפריה ולשבוע מטובה?" לפליאתי, הסביר לי שיש צורך להגיע לשכונה החדשה שהקים הרבי, נחלת הר חב"ד. החסיד הזה היה ר' אפרים וולף.

לקח עוד מעט זמן, ולאחר פסח תשכ"ט הגעתי עם משפחתי לנחלה. מפני סיבות מסוימות, טרם החלטנו האם לגור סופית בנחלה. כתבנו על כך לרבי אך טרם

פרק
הרבי שזלה
ספרי תורה

קיבלנו תשובה. בחודשים הבאים זכיתי להגיע לרבי, ובהתוועדות הרבי שאל לפתע: "מי כאן מנחלת הר חב"ד?" זו הייתה הפעם הראשונה שלי אצל הרבי, ולא ידעתי מה לעשות, אבל החברים דחפו אותי עד הבימה של הרבי, והרבי פנה אלי ושאל: "נחלת הר חב"ד? עם התיישבות?" כלומר, הרבי ביקש לשמוע אם אני גר שם כמגורי ארעי או באופן של קבע. מיד הנהנתי בראשי לחיוב, ומאז במשך חמישים שנה אני גר בנחלה בקביעות...

הרבי העניק לי בקבוק 'משקה' ו'מזונות', ואמר לי לחלק לכולם "ותהיה משפיע". כך מוניתי בהפתעה למשפיע בשכונה".

"המשפיע" מתוועד עם הציבור בשבתות ובימי דפגרא, ומשלב סיפורי חסידים מדורות קודמים עם תביעה לקיים את הוראות הרבי ולהתקשר אליו ללא סייג.

למשפיע יש מבט מיוחד על הקמת הנחלה על ידי הרבי, ואת משנתו המיוחדת פרש ברב-שיח לרגל היובל שפורסם ב'בית משיח':

"הנחלה היא של הרבי והוא הקימה כדי להפוך אותה למרכז רוחני לכל הסביבה. כאמצעי למטרה זו, דאג הרבי במהלך ההקמה לתנאים גשמיים ורוחניים עבור התושבים. ברור כי כל התנאים שהתפתחו באין ערוך מאז שנות ההקמה, הכל בכוחו ובברכתו של הרבי.

אם בתקופת ההקמה, נסיעה ממרכז הארץ לנחלה נמשכה כשעתיים, ולאחר מכן עוד היה צורך ללכת רגלית מתחנת האוטובוס עד לשכונה, הרי שכעת קווי אוטובוס רבים עוברים בתוך השכונה, מה שמקל על תנאי המחיה של התושבים. זה לא בגלל שיש לנו קשרים טובים בעירייה או אצל חברות התחבורה הציבורית; הכל בזכות הרבי שדואג לנחלה כל העת בגשמיות וברוחניות.

כך בתחום התחבורה וכך בכל תחום של התפתחות השכונה. לרבי כמובן יש שליחים כמו חברי הוועד והנציגים בעירייה, להם מגיעה התודה והברכה, אך הכוח לעשות הכל, מגיע מהרבי".

הרבי מלווה את ספרי התורה

הרבי רוכש את הספרי תורה

הרבי ביקש שפמליה של עשרה חסידים תלווה את הספרי תורה לשדה התעופה. הוחלט כי מתוכם יהיו שלושה חברי כולל האברכים בקראון הייטס, והרב דבורקין רב השכונה בחר את השלושה.

המשלוח נקבע ליום הבהיר י"א ניסן יום הולדתו של הרבי. לפני שהרבי נסע לאוהל, נכנס לבית הכנסת (הזאל הגדול) ב- 770 יחד עם הרב בנימין גורודצקי ומזכירי הרבי הרב חודקוב, הרב בנימין קליין והרב יהודה לייב גרונר. הרבי ניגש לארון קודש שם עמד כבר מוכן הרב יוחנן גורדון, נתן לו 200 דולרים בהם רכש ממנו את הספרי תורה שנבחרו כאמור מבעוד מועד.

הרבי חייד אל הרב גורדון ובירכו במאור פנים 'איר זאלט דערלעבען משיח' [תזכו להתראות עם המשיח]. ספר תורה אחד הרבי נתן בידי מזכירו הרב חודקוב והשני בידי הרב בנימין גורודצקי, והם העלו לבית הכנסת הקטן בקומה הראשונה של 770 (הזאל הקטן). כאשר נכנסו לבית הכנסת, נמסרו הספרי תורה לרבי, והוא מסרם לרב חודקוב שהכניסם לארון קודש.

ספרי התורה מתנה מהרבי לנחלה, בהכנסת הספרי תורה

הספרי תורה הועברו לחדרו של הרבי

הרבי היה מעורב בכל אשר נעשה מאחורי הקלעים בכדי להקים את השכונה החדשה, ועודד כל העת את העוסקים במלאכת הקודש. גם מתנות כספיות שיגר הרבי לנחלה, אבל ללא ספק המתנה הייחודית ביותר הייתה שני ספרי תורה.

מספר ימים לאחר הקמת השכונה, הרבי הורה להעניק במתנה 2 ספרי תורה לשכונה החדשה. ההכנות למשלוח החלו בבחירת שני ספרי תורה מתוך הספרים בבית הכנסת בבית חיינו 770, שני ספרי תורה אלו הועברו לחדרו של הרבי, שם הוכנו להם מעילים עם ריקמה בה היה כתוב כי הספר תורה נשלח על ידי הרבי מליובאוויטש. בשלב מסויים הוחזרו הספרי תורה לארון קודש.

בסעודת חג הפסח, לשאלת גיסו הרש"ג, הרבי הסביר כי הספרי תורה נשלחו לקראת פסח, בו צריך להוציא שני ספרי תורה.

קרית מלאכי צהלה ושמחה ביום הולדת הרבי מלובביץ

מאת דוד אמל, כתב ידיעות אחרונות

ביוקדים וישוים חסידים, תוך אהירת שמחה האופיינית לאנשי חב"ד הגנו אתמול המתנחלים, מבני קבוצה זאת, שהגיעו זה מקרוב לקרית מלאכי, כי הכנסת שני ספרי תורה, שהאדמו"ר מלובביץ שיגה ערב חתום, תחתיו זו גם הילולת יום ההולדת ה־75 של הרבי מנחם מנדל שניאורסון הנערץ, מלווה הגיגת הג החרות.

התגיגה החלה בשעה חמש אחר הצהריים כאשר המוני תרי שבץ קרית מלאכי התכנסו ברחבת המרכזית של העיירה, סול בניני המועצה המקומית. סאגו חסיד חביד, שהגיעו בי סמוניות מיוחדות מספר חב"ד, מלוד ומירושלים, התערבו בין הנושבים המקומיים, בהם ה עולים חדשים, והכל באו בי תהלוכה שבראשה צעדו ילדי בתו החינוך של חב"ד מלוד וכפר חב"ד. הילדים גשאו לפי דים ממרכו העיירה לשכונת ח חדשה, הנמצאת בדרך לבאר טוביה והנקראת "נחלת הר חבידי". ברחבת השכונה התד שה הוחקנו לסקולים והתגיגה התלה: עשרות אברכים וחסידים טובשי שטרייטל רקרו יחד עם הנעלים החדשים, כשבידיהם שני ספרי התורה, שהאדמו"ר מלובביץ שיגה עם הקדשה מיוחדת למתנחלי קרית מלאכי. באווגי העולים הוקרא מכתב מיוחד, שהרב שיגה בהודמנות זו ואשר תורגם לעברית ולש פת הצולים ונתקבל בהתלהבות על ידי הקהל הרב שמילא את הרחבה במכתב נאמר בין ה" חר: "הייתה קבלת ספר התני רה, אשר אני שולח לכם, ל יהיה עליכם לחנך את בניכם וננותיכם ברוח ישראל סבא". בהמשך המכתב מברך הרבי מלובביץ את העולים ומאחל

ידיעות אחרונות מדווח על הכנסת הספר תורה

מלווה את הספר תורה לבוש בגדי שבת

לאחר מכן, הרבי נסע לאוהל, ובשובו התפלל מנחה. לאחר מנחה הוציאו את הספרי-תורה מהארון-קודש, וכשהרבי לבוש בגדי שבת עם הגרטל ליווה את הספרי-תורה עד המכונית של הרב בנימין קליין. מסביב למכונית עמדו זקני

החסידים הרב אלי' ייאכיל סימפסאן, הרב שלמה אהרן קזרנובסקי והרב זלמן דוכמן, ובמרחק מה, נעמדו חסידים ותמימים רבים.

על שאירע בעת הכנסת הספרי תורה למכונית מספר הרב מני וולף, אז תלמיד ב-770 וכיום תושב נחלת הר חב"ד - שנכח ואף צילם את הרבי במעמד המיוחד הזה:

"הרב קליין פתח את דלתות הרכב, והכניס את הספרי תורה למכונית. המדובר היה שהרב גורודצקי ייסע עם הספרים לארץ הקודש, והרב חודקוב ילווה אותם עד לשדה התעופה ויחזור. לפתע אני רואה שהרבי אומר לרב חודקוב משהו ומוסר לו מפתח. התברר שהרבי רצה שהרב חודקוב ילווה את הספר תורה כשהוא לבוש סרטוק. אבל, כידוע, הרב חודקוב תמיד הלך בימי חול לבוש חליפה. לכן הרבי אמר לו שילך לחדרו הקדוש - של הרבי - ויקח משם את הסרטוק של הרבי (!). הרבי נתן לרב חודקוב את המפתח לחדרו הקדוש כדי שבחזרתו משדה התעופה, באם הרבי לא יהיה בחדרו יוכל הרב חודקוב להחזיר את הסרטוק למקומו".

הרב חודקוב לבש את הסרטוק, והפמליה של עשרה מלווים שהוכנו עוד מספר שבועות קודם, נסעו לשדה התעופה קנדי. הקהל הרב שנכח במקום, ליווה את המכונית ובה הספרי תורה, עד לפינת הרחוב. ובשדה התעופה, הרב נתן גורארי חזר מאמר חסידות.

בשדה התעופה בן גוריון, קיבלה משלחת רבנים ונכבדים את הרב גורודצקי שבא עם הספר תורה. התרגשות רבה אחזה בציבור אנ"ש שבארץ-הקודש בכלל, ובמיוחד בתושבים הראשונים של נחלת-הר-חב"ד, עת נודע להם על-דבר משלוח שני ספרי-תורה אלו על-ידי הרבי.

הספרי תורה שהעניק הרבי לנחלת הר חב"ד, שונים הם במעטפת החיצונית שלהם - האחד קטן ולו מעיל לבן, ואילו השני גדול ולו מעיל כהה.

ספר תורה לאות זכרון

יחד עם הספר תורה שלח הרבי אגרת מיוחדת, בה הזכיר את דברי הרבי הריי"צ בעת ששלח ספרי תורה למייסדי כפר חב"ד. הרבי הריי"צ כתב כי צריך להתבונן בכך שהשגחה העליונה הביאה את המתישבים לארץ אשר עיני ה' אלוך בה,

פרק ד הרבי מעודד להתיישב בנחלה

הגבאי הראשי בבית הכנסת המרכזי,
הרב אליהו וולוביק עם הספר תורה

והספר תורה יהיה לאות זכרון לסדר את החיים על פי התורה, ולחנך את הבנים והבנות בדרך התורה ללא פשרות. ולהאציל מרוח התורה על בני ישראל הקרובים והרחוקים לעת עתה.

הרבי מסיים את מכתבו בבקשה לקיים את הדברים האמורים של הרבי הרי"צ:

"ויהי רצון אשר יקיימו ככל הכתוב למעלה בשמחה וטוב לבב ומתוך הרחבה ובאופן דמוסיף והולך ואור, עדי קיום היעוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות - בגאולה האמיתית והשלימה על ידי משיח צדקנו בקרוב ממש. בכבוד ובברכה להסתדרות טובה בגשמיות וברוחניות".

הכנסת ספר תורה בהשתתפות המונים

בחול-המועד פסח התקיימה הכנסת שני הספרי תורה בנחלת-הר-חב"ד, בהשתתפות חסידי חב"ד שבאו מכל קצות הארץ ליטול חלק בחגיגה מיוחדת זו. התהלוכה יצאה מבנין המועצה המקומית, לעבר בית הכנסת בנחלת הר חב"ד, בשירה ובריקודים, ושמחה שפרצה את כל הגדרים והמחיצות. שני הספרי תורה של הרבי, הוכנסו ברוב פאר והדר לבית-הכנסת בשכונה החדשה.

כעבור מספר שנים נבנה בית כנסת המרכזי בשכונה ובני הקהילה הגרוזינית התפללו בבית הכנסת הישן. ספר תורה הגדול, נותר בבית הכנסת הישן, ואילו ספר תורה הקטן, הועבר לבית כנסת חב"ד.

סעודת משיח ראשונה

קשיים רבים ליוו את המתיישבים הראשונים בנחלת הר חב"ד, ובכוחות עילאיים הם גברו על כל המכשולים כאשר הם מקבלים שוב ושוב עידוד מהרבי. המרחק מכפר חב"ד, ומערים הגדולות, מחסור במזון בכשרות מהודרת, ועוד בעיות, היו מכשולים שהיה צורך לצלוח אותם מידי יום ביומו. כפי שסיפר אחד המתיישבים הראשונים הרב אברהם אלטר הבר בראיון מיוחד לכפר חב"ד במלאת יובל לנחלה:

"היינו משפחה צעירה. בני הבכור היה בן שלושה חודשים בלבד, והתחושה היתה שהגענו למדבר שממה. אני גדלתי בתל אביב, אשתי גדלה בירושלים, ואפילו לוד בה גרנו אז, היתה מקום מפותח יותר מקרית מלאכי. לשם המחשה, הגענו ביום שלישי וכל החנויות היו סגורות. רצינו לקנות בקבוק חלב, אבל נאמר לנו שכך הוא מנהג המקום שביום שלישי אחר הצהריים הכול סגור וזה הוסיף לתחושה שהגענו למדבר".

הרב ישעיהו הרצל שכאמור היה מהמשפחות הראשונות שהתיישבו בנחלה, מתאר את חג הפסח, כחודש לאחר הקמת השכונה:

"למרות הקשיים הרבים התאמצנו שלוש משפחות מתוך שש להשאר לחג הפסח, במקום השליחות - נחלת-הר-חב"ד. משפחתי, משפחת הרב שלום-דובער העכט (כיום רב קהילת יוצאי איראן בניו-יורק), ומשפחת המרא דאתרא, הרה"ג והרה"ח וכו' הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי שליט"א.

בערב החג הגיע אלי הביתה מברקו של הרבי לחג. מסיבות שונות, ליום שביעי-של-פסח, נשארה רק משפחתנו ומשפחת העכט. מעצמו מובן שאירגנו 'סעודת משיח' מכובדת בה נטלו חלק רוב משפחות העולים שהיוו את גרעין היסוד של השכונה.

אחרי חג-הפסח התקשר אלינו הרב אפרים וולף (שהיה הממונה מטעם הרבי על השכונה) ושאל בשם הרבי: האם ערכו "סעודת משיח"? מי נשאר ממשפחות השלוחים? כמה נטלו חלק בסעודה? ופרטים נוספים. השבנו בפרטיות. הרבי היה מאוד מרוצה וזכינו ליישר-כוח מיוחד".

המקום מוכרח להיות של חב"ד

במשך הזמן, נבנה במקום מקווה, נפתח תלמוד תורה ובית ספר לבנות, נערכו התוועדויות באורח תדיר, התקיימו שיעורי תורה לרוב, והאברכים התגייסו

כינוס לעולי גרוזיה

לפעילות 'זפרצת' ומבצע תפילין. ובמקביל נשי חב"ד התארגנו לפעילות עם נשות העולים, במסגרת שיעורי תורה ופעילות מגוונת.

מאחר שהעליה מגרוזיה הופסקה, ודירות רבות נשארו ריקות, הגיעו פניות מגורמים ממשלתיים, ובפיהם תמיהה: מדוע אין אנשי חב"ד מאכלסים את כל הדירות, ואם אין באפשרותם אנו נוכל לעשות זאת!

הדברים נמסרו לרבי, ומיד נתקבלה התשובה, כי המקום מוכרח להיות רק של חב"ד, והעסקנים נרתמו מיד למלא את בקשת הרבי, ופנו בקריאה לחסידי חב"ד ברחבי הארץ, שמי שיש ביכולתו יעבור להתגורר בשכונה החדשה, ובכך יגרום נחת רוח מרובה לרבי.

הייתה היענות, ומשפחות חב"דיות החלו להתיישב בשכונה, כאשר הרבי מעודד את המשך ההתיישבות והפיתוח של השכונה. הרבי עודד ללא הרף, את ההתיישבות בנחלה, והודיע במכתבים רבים כי דעתו היא שיש להגדיל את מספר התושבים בשכונה.

אלפיים דולר להקמת קרן מיוחדת

לקראת י' שבט תש"ל (המכונה י' שבט הגדול) נסע הרב ירוסלבסקי רב השכונה אל הרבי, במהלך ביקורו קיבל מהרבי בקבוק משקה וצ'ק על סך אלפיים דולר עבור נחלת הר חב"ד.

היה זה במהלך התוועדות כ' שבט, בה הרבי חילק בקבוקי משקה לראשי מוסדות ועסקנים שהגיעו מרחבי תבל, אל הרבי, לרגל י' שבט הגדול, וסיום ספר תורה של משיח. הרבי קרא בשמות של כמה מראשי המוסדות, ובמהלך החלוקה, אמר הרבי כי נמצא פה הרב ירוסלבסקי מנחלת הר חב"ד:

"איפה הוא?" שאל הרבי, וכאשר הרב ניגש, העניק לו הרבי בקבוק משקה ואמר: "תיקח עבור הכולל ועבור נחלת הר חב"ד, וכאשר יבקרו אצל ידידינו [הכוונה לנשיא זלמן שזר] תילך גם אתה, ותיתן לו את זה [את המשקה] ותאמר שזו ההשתפות שלי. הרבי מסר לרב ירוסלבסקי צ'ק על סך אלפיים דולר ואמר: "זה עבור הכולל וכל העניינים בנחלת הר חב"ד".

לאחר ההתוועדות, מזכיר הרבי הרב חודקוב הבהיר לרב ירוסלבסקי, כי את הצ'ק עליו להעביר לנשיא זלמן שזר, להקמת קרן מיוחדת שתסייע לתושבי השכונה: "כיום הממשלה מסייעת לענייני נחלת הר חב"ד, אך יבוא יום והיא תעזב לנפשה, ואז, כשיזדקקו התושבים לעזרה, הם יוכלו להסתייע בכספי הקרן הזו שתחילתה באלפיים הדולרים הללו". הסביר הרב חודקוב.

דאגת הרבי לתושבי הנחלה המשיכה כל העת, ובחלוף יומיים מההתוועדות, כתב הרבי אל מר שזר אודות הקרן והתבטא כי רצונו להשתתף בפועל בהרחבה הנחלה: "רצוני גם אני להשתתף בביסוסה והרחבתה". והנה קטעים מרכזיים מהאגרת המיוחדת של הרבי לנשיא שזר:

"תקוטי חזקה שכבר קיבל פרישת שלום אישית ממני על ידי האורחים שיחיו, שבקרו כאן... ובודאי גם קיימו שליחותי בקשר עם נחלת הר חב"ד, אשר כמו שהיה בנוגע לכפר חב"ד שכבודו זכה, ובחיי כ"ק מו"ח אדמו"ר בעלמא דין, להיות הכח הפועל ביסודו ביסוסו וכו', כן יהיה בנוגע לנחלת הר חב"ד, שהמתנחלים בה בעיקר אנשי חב"ד מיושבי ההר במדינה היא.

חגיגת העשור

ואף על פי שמימון הפיתוח וכו' של נחלת הר חב"ד הוא בעיקרו על ידי המשרדים אשר בארץ הקודש ת"ו, רצוני גם אני להשתתף בביסוסה והרחבתה, ובפרט שבטח יהיה צורך בהוצאות כספיות מיוחדות. שלכן הרשיתי לעצמי לשלוח ההמחאה על סך עשרים מאה שקל (בקשר עם שנת העשרים [עשרים שנה להסתלקות הרבי הריי"צ ולתחילת נשיאות הרבי]) כתובה על שמו של מר, ובודאי לא יקפיד על הטרחה שבזה, כדרך שהיה בנוגע להשתתפותי בענייני כפר חב"ד שגם כן היה על ידי מר".

הוראות מיוחדות לחג השבועות

נחלה זכתה להתייחסויות רבות מהרבי, ובתקופה הראשונה התדירות שלהן הייתה גבוהה, למשל לקראת חג השבועות תש"ל דאג הרבי שיחגגו כדבעי את החג יחד עם העולים מגרוזיה.

את הודעת הרבי, מסר הרב חודקוב לרב אפרים וולף בג' סיון תש"ל:

"לקראת חג השבועות ישארו אברכי הכולל במקום וידאגו צו באלעבין [להחזיר חיוניות באופן חגיגות] יום השבועות, ובליל החג ואמירת תיקון [ליל שבועות], ביחד עם העולים מגרוזיה, ושידגישו קבלת התורה בכלל והתחזקות, וכן המשפחות

השכונה בשנות המ'

שבנחלת הר חב"ד, ונשי האברכים ונשי העולים מגרוזיה. וכה תאמר לבית יעקב ולפרסם מכתב כ"ק אדמו"ר שליט"א לכנס נשי חב"ד".

את הוראות הרבי מילאו תושבי נחלת הר חב"ד, במלוא המרץ. בליל החג התפללו אנ"ש יחד עם העולים מגרוזיה. ובלילה היו ערים כחצי מהעולים מגרוזיה.

אחר הצהרים התקיימה מסיבה לנשים של אנ"ש והעולות מגרוזיה ביחד, במסיבה זו השתתפו כמעט כל הנשים. הרב ירוסלבסקי הקריא את מכתב הרבי לכנס נשי חב"ד והרב חכם משה מיכאלשוילי תירגמו לגרוזינית. לעת ערב, התקיימה תהלוכה משולבת בשירה וריקודים ברחובות קרית מלאכי, בה השתתפו אנ"ש וגם קבוצה מהעולים. במרכז העיר, הרב ירוסלבסקי נאם בפני הקהל הרב שנכח במקום.

העולים מאכלסים את נחלה

למרות הזרימה של משפחות אל הנחלה, בניינים רבים עמדו ריקים, הרשויות תמחו וביקשו לקבל את הבניינים והעסקנים לא ידעו כיצד להעביר משפחות נוספות אל השכונה, ואילו הרבי כל העת מדבר על כך שחייבים להשאיר את כל

בנייני השכונה בידי חב"ד. הרבי שאף, שכל הדירות בשכונה יותרו בידי חב"ד, ואיש לא ידע את הסיבה ובדרך פלא התגשמה משאלתו של הרבי, והעסקנים הצליחו לשכנע את הרשויות להותיר את כל הבניינים באחריות חב"ד.

והנה, עברו כשנתיים מאז יסוד השכונה, והחלה עליה גדולה מברית המועצות, ובין העולים משפחות חב"דיות רבות שהתגוררו עד עתה בעיקר בסמרקנד, טשקנט ומוסקבה, והם הופנו בהוראת הרבי ישירות אל הנחלה.

כל מי שהיה קשור להקמת הנחלה, הבין כעת שוב כי דברי הנבואה של הרבי התגשמו. הרבי בעיני רוחו ראה את העלייה הגדולה המתרגשת לבוא, והכין 'כלי' גדול, שיכיל את העולים הרבים הנמנים על משפחת חב"ד. ובשנים הבאות הלכה נחלה והתרחבה שוב ושוב עד אשר היום מונה למעלה מאלף משפחות חב"דיות.

נחלה מרכז פעילות

שלבי ההקמה היו לא-קלים כלל ועיקר. "כל יום אני ור' איצ'ה מענדל ליס עבדנו למען העולים עד כלות הכוחות", מספר ר' פתחיה. בלילות היו השניים נוסעים לשדה התעופה כדי להביא משפחות נוספות, ובימים היה ר' פתחיה מלמד את ילדי העולים: "לימדתי את האחים הנהגים אפרים ומנשה, את גבי מנהל המכולת, את אלי קטשוילי מנהל הקונדיטוריה, גם את אפרים משעל שכיחן לימים כנציג חב"ד בעירייה, ועוד רבים".

הנחלה הייתה לא רק שכונה, אלא גם בסיס ומוקד לפעילות רחבה וענפה שהתקיימה בכל רחבי הדרום. היה זה עוד טרום עידן בתי חב"ד הנמצאים בכל נקודת יישוב בדרום הארץ.

"מכאן יצאנו לפעילות ביישובי הסביבה והגענו אפילו לירוחם ולמצפה רמון, כאשר בחגים ובעתות מלחמה נסענו מכאן גם לחצי סיני", מספר ר' פתחיה. "בשנים הבאות הגיע לכאן ר' ליפא קורצוויל ומונה למנהל סניף צא"ח, והוא החל לכבוש את כל בסיסי צה"ל בדרום בסיוע אנ"ש המתגוררים בשכונה". בחגי סוכות, חנוכה ופורים, יוצאים מאז ועד היום, חוליות חסידים לכל רחבי הדרום ל'מבצעים' ופועלים במסירות להביא את מצוות ושמחת החג.

פדקה
ועד נחלת
הר הב"ד

ברכת הרבי לועד נחלת הר חב"ד באגרת משנת תשל"ב: "ותשואות חן תשואות חן וחפץ ה' בידם יצליח לבסס נחלת הר חב"ד ולפתח בגשמיות ורוחניות גם יחד ולבשורות טובות בכל זה".

ברכת הרבי לועד נחלת הר חב"ד באגרת משנת תשל"ב: "ותשואות חן תשואות חן וחפץ ה' בידם יצליח לבסס נחלת הר חב"ד ולפתח בגשמיות ורוחניות גם יחד ולבשורות טובות בכל זה".

הקמת הועד

בתחילה ניהלו את הנחלה בהוראת הרבי, הרב אפרים וולף בסיועם הנמרץ של הרב יוסף בלוי והרב איצ'ה מענדל ליס שהיה אחראי מטעם משרד הקליטה על קליטת העולים בשכונה (ומונה לתפקיד בהשתדלות הרב בנימין גורודצקי), ולאחר מספר שנים בהוראת הרבי הוקם ועד השכונה, בראשו עומד מאז ולאורך ימים ושנים טובות הרב מרדכי גורודצקי, שפועל ללא לאות למען פיתוח השכונה ומוסדותיה בברכת ועידוד הרבי ובהכוונה מתמדת של המרא דאתרא הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי.

לרגל מלאת יובל שנים להקמת נחלת הר חב"ד, מספר הרב גורודצקי בקצרה, על הקמת ועד נחלת הר חב"ד, ביוזמת הרבי:

"היה זה בשנת תשל"ב, כשלוש שנים לאחר הקמת השכונה על ידי הרבי, כאשר באותם ימים הרב ישראל ליבוב יו"ר צעירי חב"ד בארץ הקודש, נכנס ל'יחידות', במהלכה הרבי תמה בפניו מדוע נחלת הר חב"ד אין ועד המנהל את השכונה, כמו בכפר חב"ד. יש לציין כי בשנים הראשונות הרב אפרים וולף מנהל ישיבות תומכי תמימים הוא שניהל את הקמת השכונה והתפתחותה ויד מינו בענייני נחלה היה הרב יוסף בלוי, ובמקביל דודי הרב בנימין גורודצקי בא כח הרבי פעל רבות לפיתוח השכונה, ובשטח עבד כאן הרב איצ'ה מענדל ליס, שכהן כנציג משרד הקליטה, ופעל בכל דרך לסדר את העולים בשכונה על הצד היותר טוב.

נשוב ל'יחידות', הרב ליבוב השיב כי אין לו קשר כלל לנעשה בנחלה, אך הרבי אמר שחשוב שידע זאת.

ראש הממשלה בגין מבקר בנחלת הר חב"ד

הרב ליבוב שב לארץ הקודש, ואת המסר המיוחד של הרבי, העביר לר' איצ'ה מענדל ליס, אשר מיהר ליישם את הוראת הרבי ולהקים ועד לשכונה החדשה, ובוועד החדש היו חברים ארבעה - ר' איצ'ה מענדל ליס, ר' מוטל קוזלינר, ר' בערל ריקמן ואני. ואותי מינו ליושב ראש, כיון שמספר שנים קודם, כיהנתי כחבר ועד כפר חב"ד, ולכן חברי הועד חשבו שהתפקיד מתאים לי.

שלחנו לרבי מכתב על הקמת הועד, ושאלנו אם לערוך בחירות לחברי הועד, הרבי השיב כי אלה שחתומים על המכתב, דהיינו ארבעת חברי הועד, יוסיפו עוד שלושה, ויחד יחליטו כי זה הרכב הועד, עד אשר חברי הועד יחליטו להוסיף או לשנות חברים.

הוספנו עוד שלושה - חכם משה מיכאלשוילי, ר' מיכאל מיכאלשוילי ור' אברהם אלטר הבר, והאחרון בהמשך מונה בברכת הרבי למזכיר הועד.

בתקופה הבאה, הגעתי לרבי וכאשר נכנסתי ל'יחידות' הסברתי כי אמנם חבריי בחרו בי כיושב ראש, אך איני מתאים ואין לי זמן כי אני מנהל מפעל (שהוקם בעידוד וברכת הרבי). אך הרבי השיב כי אינו מבין - הרי זו זכות להיות יושב ראש ועד, ומי מתנער מדברים כאלו.

ראש הממשלה בנימין נתניהו מבקר בשכונה. לצידו הרב ירוסלבסקי, הרב מרדכי גורודצקי, הרב יוסף יצחק אהרונוב ומשה שימי ראש עיריית קרית מלאכי

"טיפין טיפין, שהפכו לזרם אדיר, כך הם הגיעו - משפחות משלנו, אחינו ואחיותינו שהשארו מאחורי הברזל לפני כשלושים שנה. כאנשים שומרי מצוות תחת השלטון הקומוניסטי. הם סבלו רבות, וסוף סוף זכו לעלות לישראל [...] מרוסיה ומגרוזיה, אנשים מזוקנים ונשים עם כיסוי ראש, צעירים וזקנים, הם נחתו בשדה התעופה בלוד. שם קידמו אותם בברכה קבוצה של חסידי חב"ד, והם הובאו היישר 'אל המנוחה ואל הנחלה' - לנחלת-הר-חב"ד.

הבניינים הענקיים שעמדו ריקים במשך כל החודשים האלה, עכשיו כשהגיע זמנם למלא את המטרה שלשמה נבנו, הם כאילו חבקו והכניסו תחת צילם את המשפחות הנפלאות. להם הם חיכו. ה'חדר' קידם בברכה את הילדים הצעירים, והתמלא מיד. בית-הכנסת מעולם לא היה ריק, משלושה בניינים נהיו שישה, עשרה ויותר, עד שהצטרכו להתפלל גם בחוץ, בחצר שמסביב לבית-הכנסת.

המראה עכשיו בשכונה שונה בהרבה מזה שהיה רק לפני שנה. הרחובות מלאים [...] כל דירה מצאה סוף סוף את דיירה. וקולות הטרקטורים מחרישי האזנים מעידים על כך שבנייני מגורים חדשים עומדים להיבנות. ושוב אנו מתפעלים

ראש הממשלה שמעון פרס מבקר בשכונה

נציגי נחלה מגישים לראש הממשלה יצחק שמיר, תניא שהודפסה בכנסת.

ולמרות שהיה ועד, הרב אפרים וולף המשיך למשוך בחוטים, אך הרבי רצה שאת השכונה ינהל הועד, כך כאשר באחת ה'יחידויות' אודות נחלת הר חב"ד, הרבי שאל לגבי הבניה בשכונה, ואמרתי כי הרב אפרים וולף אחראי על כך, הרבי השיב (תוכן הדברים) אתם צריכים לקחת כל הדברים עליכם, לר' אפרים יש מספיק עבודה, הוא ימסור לכם הכל. ואז הרבי הוסיף: להתייעץ אפשר עם מי שאתה רוצה, אבל החלטות לגבי נחלה, רק הועד מחליט.

הרבי הסכים להרכב הועד החדש, וגם הסכים שהועד יהיה בנשיאותו, ובהמשך כל המוסדות שהועד הקים - ישיבה, תלמוד תורה, בית ספר בנות, בית חנה - הם בנשיאות הרבי."

בתקופה הבאה בהוראת הרבי, מונה מזכיר לועד - הרב אברהם אלטר הבר, הפועל מאז ועד היום לימינו של הרב גורודצקי. עמם בעבודת הקודש פעל גם הרב משה קליין ע"ה שהיה בצוות של עובדי ועד נחלת הר חב"ד ואילו ר' בערל ריקמן חבר הועד כיהן גם כגזבר הועד.

העליה הגדולה

כאמור, בתקופת הקמת הנחלה, לא היה ברור מהיכן יגיעו משפחות רבות כדי לאכלס את כל הדירות בשכונה, והנה בשנת תשל"א החלה העליה הגדולה מרוסיה, כאשר השלטונות התירו ליהודים רבים ובהם חסידים ומקורבים לחב"ד לעלות לארץ הקודש, והשכונה התמלאה במהירות במשפחות עולים חדשים, חב"דיים ועולי בוכרה המקורבים לחב"ד. תיאור מרגש על העלייה והתממשות נבואת הרבי, פורסם בביטאון "די אידשע היים" משנת תשל"ג:

ר' משה לרנר חוגג את מינויו כחבר עיריית קרית מלאכי

בניה חדשה

זרם העלייה הלך וגבר, וכל הבניינים בנחלה מלאו עד אפס מקום, ונוצר צורך דחוף לבנות בניינים נוספים, כדי לאפשר המשך ההתיישבות בשכונה. את הבניין הראשון החדש בנה הרב אפרים וולף, והבניינים הבאים הועד עסק בבנייה ואיכלוס, ובתחילה הרוכשים החלו לשלם על חלק מהדירה טרם הבניה, כפי המקובל, אך המצב הכלכלי הלא פשוט בכלל בארץ הקודש, ובמיוחד אצל העולים, הניב תלונות ובעיות, ולכן הוחלט על ידי הועד, לבנות ואחר כך למכור ולעזרת הועד באו הגבירים החב"דיים הרב דוד דייטש והרב שמרל גורארי', אשר השקיעו בבנייה, ובתום הבניה נמכרו הדירות לחסידים. ואילו בהשתדלות הרב בנימין גורודצקי, בנה משרד השיכון, 4 בנייני מגורים ובהם דירות גדולות ומרווחות וכך התווספו עוד ועוד בניינים עם דירות גדולות ונוחות יותר למשפחות מרובות ילדים, ובניין אחר בניין אוכלוס, ובכל בניין היו את האתגרים מול הרשויות המקומיות והארציות, ובעידוד רב מהרבי, ההצלחה היתה גדולה ביותר, והשכונה הלכה והתרחבה, ומבניינים טרומיים ובהם דירות קטנטנות, צמחו בשכונה בניינים מודרניים וגדולים, והכל אוכלס. ובתקופה הבאה, הועד דאג להשגת שטחים צמודים לשכונה, ובה נבנו בתים במסגרת 'בנה ביתך'.

הרב מרדכי אליהו הראשון לציון, בהתוועדות י"ט כסלו

מגדולתו של הרבי שליט"א, מראייתו הרחוקה, יישוב יהודי-חסידי ניטע ב'שממה' והוכן בית לקבל את אחינו השבים הביתה".

קליטת העולים בנחלה החלה כפי שמתואר בכתבה, עוד בשדה התעופה, כאשר כל מטוס שהגיע ובו עולים מגרוזיה ובוכרה, המתינו לו בשדה התעופה, נציגי השכונה החב"דית ובהם הרב מרדכי גורודצקי, הרב איצ'ה מענדל ליס וגם העסקן הצעיר ר' היישקע רסקין, אשר קיבלו אישורים מיוחדים להיכנס למתחם סגור בשדה התעופה, בו העולים עברו את הליכי הקליטה הראשונים. נציגי השכונה, דאגו לדבר על לב העולים מגרוזיה ובוכרה, לעבור לשכונה החב"דית, ובמקביל תיאמו זאת עם נציגי משרד העלייה והסוכנות היהודית, ועד מהרה היו יוצאים דרומה, יחד עם משפחות שזה עתה הגיעו מברית המועצות.

המשפחות הגיעו לנחלה, ור' איצ'ה מענדל טיפל מיד מול עמידר ומשרד הקליטה, כדי שהמשפחות יכנסו באופן מידי לדירות מתאימות. הרב גורודצקי מספר: "וכאשר היינו מגיעים בלילה עם המשפחות, ר' איצ'ה מענדל היה 'פותח' דירות נעולות של עמידר, מכניס את המשפחות, ולמחרת היה מסתדר עם אנשי עמידר".

חנוכת שכונת נחלת מנחם

פיתוח השכונה

ועד נחלת הר הב"ד הינו מוסד על בנשיאות הרבי, על כל השכונה, ובמשך השנים הועד דאג להקמה, תחזוקה והפעלה של מוסדות חינוך, בתי כנסת, מקוואות, ובמקביל דאג לארגון אירועים ולהרחבת השכונה באמצעות בניית בניינים נוספים ובהם דירות המותאמות למשפחות ברוכות ילדים. דגש מיוחד מושם על מוסדות הדורשים משאבים ייחודיים, והם מנוהלים בפועל על ידי הועד - מקווה טהרה, בית חנה ועוד.

וכל העבודה הייחודית הזו נעשית במשך כל השנים בתיאום מלא עם עיריית קרית מלאכי והעומדים בראשה - ראשי העיר וחברי מועצת העיר, והעבודה בפועל בעירייה בעשורים האחרונים מבוצעת בעיקר על ידי נציגי חב"ד בעירייה, מהראשון שבהם ר' אלי בן אהרן, ועד הנציג הנוכחי עו"ד ר' בצלאל מזרחי. ובעת הצורך הועד ונציגי העירייה פועלים גם דרך חברי כנסת, שרים, ואף ראשי ממשלה ונשיאים. זכתה השכונה לארח, אישי ציבור בכירים מהנשיא שזר, ראש הממשלה שמעון פרס, ראש הממשלה בגין והשר ספיר עליהם השלום ועד ראש הממשלה בנימין נתניהו ושר הפנים והפריפריה אריה דרעי.

כמו כן נעשית פעילות רבה בתיאום עם רבני קרית מלאכי ועם המועצה הדתית.

נחלת מנחם יוצאת לדרך. ר' בועז לרנר, הקבלנים וראש העירייה משה שימי

פס חב"ד הולך ונבנה

וקבוצת עולים מגרוזיה, הלכה ופרחה לה קהילה חב"דית מרשימה המונה למעלה מאלף משפחות חב"דיות.

עליית גרוזיה – סיפור הצלחה

המבצע המיוחד של הרבי - ליישב את יהודי גרוזיה המקורבים לחב"ד יחד עם חסידי חב"ד, הצליח מעל המשוער, כאשר בנחלה ישנם יוצאי גרוזיה, אשר הפכו לחסידים מן השורה, ולצד אלו רבים מעולי גרוזיה וצאצאיהם, אשר הולכים בדרך ישראל סבא, כפי אשר נהגו אבותיהם בגרוזיה, ויש להם פינה חמה לחב"ד".

הרב גורודצקי: "זו הצלחה אדירה, הרבי רצה שישארו שומרי מצוות, וזה התרחש בעידוד והכוונת הרבי".

כמו כן נבנו עוד בניינים נוספים על ידי הרב בועז לרנר ע"ה, ונקראו - שכונת נחלת מנחם, והוא אשר דאג גם להקמת בית כנסת ומקווה בתוך השכונה החדשה.

הועד עסק בפרויקט נוסף שנמשך שנים ארוכות, ונקרא בפי התושבים "פס חב"ד", שורה של בתים פרטיים, אשר בשנים האחרונות אוכלס ונקרא שמו "רחוב הרבי מליובאוויטש".

מלבד הבניה בתוך השכונה פנימה, החלו משפחות חב"דיות לרכוש ולבנות דירות ברחבי קרית מלאכי, אם בקירבת הנחלה, ואם במקומות רחוקים יותר, ולאחרונה גם בקבוצות ויחידים בתוככי הבניה החדשה בשכונות כרמי הנדיב ו'המחנה'. וכך מעשר משפחות חב"דיות

פרק אימפריית מוסדות

חברי ועד נחלת הר חב"ד

ואלו הם חברי ועד נחלת הר חב"ד כיום:

ר' מרדכי גורודצקי יו"ר, ר' אברהם אלטר הבר - מזכיר הועד. ר' שמואל אליסון, ר' יוסף ארבוב, ר' שמואל לוין, הרב שבתי מיכלשוילי, ר' משה מעטוף ור' שמואל חיים פרנקל.

נציגי חב"ד בעירייה

ואלו נציגי חב"ד בעיריית קרית מלאכי במשך השנים:

ר' חיים שטיינר ור' אברהם הרשקוף נציגי חב"ד בעירייה, מפקחים על סלילת כביש בפס חב"ד

ר' אלי בן אהרן ע"ה ממלא מקום ראש העיר ויבלחט"א, ר' אפרים משעל, ר' יוסף יוזביץ, ר' משה לרנר, ר' אברהם יוסף הרשקוף, ר' חיים שטיינר (כיהן כסגן ראש העיר), ר' משה מלייב וכיום עו"ד ר' בצלאל מזרחי ממלא מקום ראש העיר. נציגי חב"ד פעלו ופועלים כל השנים, יד ביד עם חברי הועד ובהכוונת הרב ירוסלבסקי, למען פיתוח הנחלה, ולטובת התושבים.

התרחבות מתמדת

הפריחה המדהימה של נחלת הר חב"ד, תוך כדי גידול מתמיד באוכלוסייה, בגין עולים חדשים מרוסיה וגם תושבים חדשים המגיעים מכל רחבי ארץ הקודש, להתיישב דווקא כאן בנחלה - גורמים להרחבת מספר התלמידים בכל המוסדות וצורך דחוף ומתמיד לבנות עוד ועוד כיתות וגם בניינים. אם בתחילה נפתחו תלמוד תורה לבנים ובית ספר לבנות, בדירות פרטיות קטנטנות, הרי בשנים הבאות, נבנו מבנים רחבי ידיים, ולאחר מספר שנים, נבנו הרחבות, ובשנים האחרונות, נחלה זכתה לחנוך בניינים חדשים לתלמוד תורה ולבית ספר בנות, ועד אשר השלימו את הבניה, וקצת זמן חלף, וכבר יש צורך לתכנן הרחבות נוספות. כך גם מוסדות נוספים ורבים אשר נפתחו בשכונה, זכו לבניינים מתאימים, ובעת הצורך גם להרחבות ומבנים נוספים.

ונחזור להתחלה - בתקופת ההתייסדות, הקים הרב אפרים וולף תלמוד תורה לבנים ובית ספר לבנות, בהם למדו ילדי השכונה וגם כולל אברכים. ובאותם ימים, מבנים הולמים לא היו, ודירות פרטיות אירחו את מוסדות החינוך החדשים. התלמוד תורה התארח בתחילה בדירות קטנות, ובשנים הבאות עברו התלמידים ללמוד בקומה ראשונה של בית הכנסת המרכזי.

בית ספר לבנות נפתח מיד כאשר הגיעו התושבים הראשונים לנחלה, ובתחילה למדו חמש תלמידות, ועם הזמן המספר הלך וגדל ומכיון שרוב הבנות דיברו גרוזינית, נאלצה המורה גב' רחל הבר לדבר באמצעות הידיים... וכאשר בית הספר הלך וגדל מונתה למנהלת - גב' רחל מונדשיין ע"ה.

"דירה קטנה - 55 מ"ר - בבניין סמוך לבית הכנסת לעולי גרוזיה - שימשה לבית ספר בנות", מספר מזכיר הועד הרב אברהם אלטר הבר, אשר מדגיש כי מצד משרד החינוך - התלמוד תורה ובית ספר בנות היו כעין מוסד אחד, ובעגה המקובלת בפני העם: "סמל אחד", ולכן לאחר שנבנה מבנה מתאים לבית ספר בנות, הבקשות לבניית תלמוד תורה, נדחו על הסף.

לאחר מאמצים הועד השיג ממשרד השיכון, אישור לבנות בניין לבית הספר, אך התקציב אמור לעבור כהלוואה, והיו התלבטויות כיצד לקדם זאת. באותם ימים, הרב בנימין גורודצקי הגיע לבקר בנחלה, ותמה מדוע טרם בנו תלמוד תורה לבנים, ולאחר שהבין את הבעיה, אמר כי על הועד לקחת את הבניה על עצמו.

נציגי חב"ד-ש"ס בעיריית קרית מלאכי, ליד בית ספר חב"ד בנות ההולך ונבנה. מימין לשמאל: ר' בצלאל מזרחי, ר' חיים שטיינר, ר' משה מלייב, ר' מישל טפירו

הנוהג היה שהרשות המקומית נוטלת הלוואה למטרת בניית מוסד חינוכי, ולאחר השלמת הבנייה, משרד השיכון מכסה את ההלוואה. יו"ר הועד הרב מרדכי גורודצקי השיג טפסים להלוואה המדוברת, מילא את הפרטים וחתם במקום בו אמור לחתום יו"ר הרשות, דהיינו יו"ר המועצה מר עבודי. "הבנתי שחייבים להקים תלמוד תורה, ולא ידעתי מה יצא מהחתימה שלי במקום יו"ר המועצה". הטופס התגלגל, ועד מהרה נודע ליו"ר המועצה כי יו"ר הועד חתם במקומו, והדבר גרר כעס גדול, ומאידך הבנה לצורך הדחוף להקמת מבנה הולם לתלמוד תורה, מה שהביא את ראש המועצה לקחת את ההלוואה הנדרשת ותוך זמן קצר החלה בניית מבנים מתאימים לתלמוד תורה.

מנהלי התלמוד תורה מאז הקמתו ועד היום: הרב נתן וולף, הרב יחזקאל כהן, הרב זאב קפלן, וכיום הרב אהרן מנגמי.

מנהלי בית ספר בנות: גב' רחל מונדשיין ע"ה, ר' זאב סירוטה, גב' יהודית סירוטה [אין קשר משפחתי למרות שם המשפחה הזהה], ר' יוסף מעטוף, גב' רחל הבר וכיום גב' שרה שוויכה.

נשיא המדינה למען בית ספר למלאכה

בית ספר למלאכה השוכן במרכז השכונה, נוסד בברכת הרבי, על ידי הרב אפרים וולף, ולאחר מספר שנים נקלע המוסד לקשיים והיו מחשבות על סגירה, ובפועל

בניין חדש לבית ספר חב"ד בנות. נחנך בתשע"ט

הועד לקח על עצמו את האחריות לבית ספר למלאכה ובשנים הבאות הרב אלימלך הרצל לקח את האחריות הניהולית של בית הספר.

הרב אברהם אלטר הבר, כיהן לפני שנים רבות כמנהל בית הספר, ובאותם ימים היה צורך דחוף בבניית מבנה לכיתות לימוד: "כתבתי לרבי כי יש צורך בבניית כיתות לימוד, אך אין מקור לתקציב. לאחר זמן ר' שלמה מיידנצ'יק אז יו"ר ועד כפר חב"ד, היה אצל הרבי ונכנס ל'יחידות', והרבי אמר לו שיראה כיצד לסייע לבניית כיתות לימוד. ר' שלמה מיידנצ'יק אשר סייע בדרכים שונות לנחלה, פעל בדרכים משלו גם במקרה זה, כאשר פעל אצל בכירי משרדי החינוך, והגיע עד לנשיא המדינה יצחק נבון כדי שילחץ על אחד מאנשי משרד החינוך, וכך הגיע תקציב מכובד עבור בניית כיתות לימוד לבית ספר למלאכה, ואת יתרת הכסף תרם הרב בנימין גורודצקי".

מנהלי בית ספר למלאכה מאז הקמתו ועד היום:

ר' יוסף הרטמן, ר' אברהם אלטר הבר, ר' מרדכי ליפסקר וכיום ר' אלימלך הרצל.

כאמור בשנים הראשונות בית הספר היה במסגרת ישיבות תומכי תמימים בהנהלת הרב אפרים וולף, ובשנים הבאות במסגרת ועד נחלת הר חב"ד.

כולל, ישיבה ומקוואות

כולל האברכים של נחלת הר חב"ד, הוקם על פי הוראות הרבי והיה בתחילה תחת ניהולו של הרב אפרים וולף, ולאחר שנים רבות עבר לניהול ועד נחלת הר חב"ד ומקום משכנו הנוכחי - בניין חמ"ה. נציין כי בשנים הראשונות אברכי הכולל היו את חוד החנית של הפעילות להפצת יהדות וחסידות בקרית מלאכי וסביבותיה, ופעלו באופן מיוחד בנושא "מיהו יהודי" ואף החתימו רבנים חשובים על כרוז מיוחד והרבי שיבחה פעילות זו.

בראשות כולל האברכים עמדו במשך השנים: הרב אברהם זלצמן ע"ה, הרב מענדל וכטר, וכיום הרב שמואל כהן.

ישיבת "בית הר"מ", נבנתה על ידי הרב אפרים וולף, בתרומת הרב בנימין גורודצקי ועל שטח שהושג על ידי ועד נחלת הר חב"ד. בתחילה הישיבה היתה 'מכינה' לישיבה גדולה בניהולו של הרב אפרים וולף, ולימים הפכה לישיבה קטנה בניהולו של הרב נתן (בן הרב אפרים) וולף, בה לומדים התמימים הצעירים של נחלה. תלמידי הישיבה פועלים רבות בקרית מלאכי וסביבותיה, במסגרת מבצע תפילין, מסיבות שבת ופעילות עונתית.

מנהלי וראשי הישיבה: בשנים הראשונות - הרב אפרים וולף ע"ה והרב בנימין זאב סגל, וכיום הרב נתן וולף והרב שלום בער כהן.

לצד כל המוסדות, יש להוסיף גם את המקוואות מהם נהנים תושבי נחלת הר חב"ד בפרט ותושבי קרית מלאכי בכלל. ומקוואות אלו גורמים להרבות טהרה בקרית מלאכי.

תיכון בית חנה

המוסדות פרחו, הנחלה גדלה, אך בנות שסיימו יסודי, נאלצו להיטלטל בדרכים מידי יום ביומו, עד לכפר חב"ד, ועם השנים באה דרישה מצד התושבים להקמת תיכון חב"די בנחלת הר חב"ד, וגם במקרה זה הועד לקח על עצמו את האחריות, ובברכת הרבי התיכון קרם עור וגידים - נבנה בניין לתפארת, אותרו צוותים חינוכיים, ו'בית חנה' בראשות הועד, יצא לדרך, ואיש לא חלם כי התיכון יהיה מוקד משיכה לבנות חב"דיות מערי וישובי הסביבה, ועד מהרה נוצר צורך בבניין

כל אלו רק אבני יסוד, ובשנים הבאות לכל מוסד נוספו הרחבות, עד אשר במאמצים רבים, נבנו שני בנייני פאר אחד לתלמוד תורה והשני לבית ספר בנות, והכל הודות לעבודה ויגיעה רבה של ועד נחלת הר חב"ד, נציגי חב"ד בעירייה, וכמובן ראשי העיר.

בית חב"ד

בית חב"ד בשכונה, בניהולו של הרב ליפא קורצוויל, מנהל פעילות עניפה בשני מישורים - בקרית מלאכי, ובכל מרחב הדרום. למשל מבצע פורים - לצד חלוקת משלוחי מנות בתוככי קרית מלאכי, לשוטרים, קשישים בבית אבות ועוד, הרב ליפא שולח חוליות חסידים מנחלה, לכל רחבי הדרום מהבסיסים הצמודים לקרית מלאכי - ועד לבסיסים ועמדות בגבול מצרים.

והיו שנים, שהרב ליפא היה מוציא מנחלה קבוצת חסידים לטיסה מיוחדת לחצי האי סיני, שם היו פועלים במשך מספר ימים, למשל בחג החנוכה, ורק לאחר שהחסידים כבשו אלפי חיילים ברחבי סיני, שבו לתחנת המוצא - נחלת הר חב"ד.

הרב ליפא קורצוויל הפעיל מכון לבר מצוה, במסגרתו הרב יחזקאל סופר (אז תושב הנחלה) מסר שיעורים בבתי ספר בערי הדרום, לנערים המתכוננים לבר מצוה, ולאחר גמר סדרת השיעורים, התלמידים היו מגיעים עם מוריהם לשבת בנחלה.

המבצעים של הרבי, הם חלק מנחלה, החל מתלמידי המוסדות הפועלים מי במבצע תפילין ומי במבצע נש"ק וכך גם במבצעים עונתיים ולצד אלו יש גם העוסקים ללא לאות במבצע תפילין יום-יומי, בעבר היה זה למשל ר' מרדכי סירוטה ור' משה קליין עליהם השלום וכיום הרב יוסף הרטמן והרב דב קניג.

מלבד בית חב"ד המרכזי ישנם כיום שלוחים נוספים וחסידים אחרים, הפועלים בכל רחבי קרית מלאכי.

נשי חב"ד

ארגון נשי חב"ד בנחלת הר חב"ד פעלו רבות במשך השנים, בפעולות רבות המיועדות לכל סוגי האוכלוסיה, הן פעולות לתושבות השכונה והן פעולות לכלל תושבות קרית מלאכי והסביבה ואף הוציאו ביטאון מיוחד בשם "באהלי חנה".

תיכון בית חנה

הרב מרדכי אליהו הראשון לציון בחנוכת תיכון בית חנה

הרב בנימין גורודצקי עם תורם, מבקר בשטח בו נבנה בית ספר למלאכה. מימין לשמאל: הרב יוסף הרטמן - מנהל בית ספר למלאכה, התורם, הרב גורודצקי, ר' ברק'ה וולף

נוסף שהוקם בסיוע רב מעיריית קרית מלאכי. כיום תלמידות חטיבת הביניים לומדות בבניין הראשון, וכיתות התיכון בבניין החדש.

חינוך הקטנטנים

גנים ומעון חמ"ה - במסגרת החוברת לא נוכל למנות את כל המוסדות, אך בנחלה הוקמו במשך השנים גני ילדים וכיתות 'חדר', ובמקביל פועל מעון יום על ידי חמ"ה, וגם משפחתונים ציבוריים ופרטיים.

המועדונים - למעלה מ-120 מועדוניות הפועלות ברחבי הארץ, ובהם ילדים נהנים מפעילות חוויתית, מותאמת למעגל השנה ונושאי החודש - חגי ישראל.

בית ספר למלאכה - כנוצר לעיל, בשנים האחרונות הרב אלימלך הרצל לקח על עצמו את האחריות הניהולית של בית ספר למלאכה.

בית ספר למלאכה

כולל אברכים

הנחת אבן הפינה לבית ספר למלאכה

אחת מהפעולות הייחודיות - הקמת תחנת רדיו קטנה "קול צבאות השם" עבור הילדים, ומספר נשים השקיעו בתוכניות כוחות ומרץ רב, ופעם בשבוע היו משדרים תוכניות יהדות וחסידות. גב' רחל הבר ניהלה את תחנת הרדיו.

"מועדונים"

בנחלה קוראים למוסד הזה "מועדונים" "בית אברהם", ורישמית נקרא "יד לילד" ומוסד חשוב זה כולל בו מספר מוסדות חשובים וגדולים, אשר הקים ומנהל הרב אלימלך הרצל.

בית אברהם - מבנה מרשים ובו פעילות רבה, השטח למבנה הושג על ידי הועד, הרב הרצל בנה את המבנה ומאז הוא שוקק חיים כל ימות השבוע ובו תלמידים מכל קרית מלאכי זוכים לשיקום והעצמה תוך העשרת היכולות הלימודיות והחברתיות, בשילוב תכנים יהודיים חסידיים באווירה כיפית.

אור לנוער - מרכז שיקומי לימודי המיועד לנערים פגועי נפש, פוסט אישפוזיים. ובמוסד החינוכי המיוחד הזה, עושים הכל כדי להביא את התלמידים למצב של עצמאות.

פרק
בתי הכנסת

ישיבת בית הר"מ

בית אברהם

הרב הרצל מנהל מועדוני נוער, מקבל אות יקיר העיר מראש העיר מר ליאור קצב

כיתת הרב אלחנן יעקובוביץ
בתלמוד תורה

ר' זאב סירוטה במבצע פורים ב'סיני'

בית כנסת לכל עדה

מבנה צר המיועד למועדון הפך לבית כנסת חב"ד, ובו התפללו כלל תושבי השכונה. בשבת קודש, העולים מגרוזיה השכימו כהרגלם והתפללו ולאחר שסיימו היה מתחיל מניין חב"די. בבית כנסת שכנו שני ספרי התורה שהרבי שלח לנחלה, והחום החסידי, והאחדות האמיתית, השכיחו את הצפיפות והמקום הצר בו התפללו התושבים בשנים הראשונות.

ומאז, הכל היסטוריה, בכל פינה בשכונה נבנה בית כנסת, ועם השנים התקיים ופרצת ימה וקדמה ובתי כנסת חב"דיים נפתחו גם מחוץ לשכונה. הבית כנסת המרכזי נבנה בעידוד וברכת הרבי, והתרומה המרכזית לבניית בית הכנסת הגיעה באמצעות ר' זושא הפרטיון מאת קרוב משפחתו איל ההון אייזיק וולפסון. בתחילה הרב אפרים וולף ניהל את הבניה, ולבסוף הפרוייקט עבר לועד נחלת הר חב"ד, אשר השלים את המלאכה.

בעקבות בניית בית כנסת מרכזי לחב"ד, הועד אירגן את בניית בתי הכנסת המפוארים לעולי גרוזיה "בית שמואל" בסיוע תרומה מאת הרב בנימין גורודצקי ועולי בוכרה "חבסוב" בסיוע תרומה נדיבה מאת משפחת חבסוב (ובשנים מוקדמות יותר הועד הקים את "הצריף" בסיוע תרומה שהשיג הרב רפאל חודדייטוב).

בשנים הבאות התפתחו מניינים קבועים אם בימי חול ואם בשבתות, במוסדות החינוך - בית ספר למלאכה, ישיבת תומכי תמימים קזלינר, ישיבת בית הר"מ, תלמוד תורה, חמ"ה ועוד. ובהמשך נפתחו בתי כנסת - תפארת אליעזר בנחלת מנחם, בית משיח במרכז קרית מלאכי, חב"דניצע בשכונת המ"ג, הצעירים בבניין חמ"ה. ואילו לעולי בוכרה ישנם כיום בשכונה שלושה בתי כנסת - הצריף שהוקם בתשל"ו, חבסוב - שהוקם בשנים הבאות, וגם עולי סמרקנד שהוקם בשנים האחרונות. וכמעט שכחנו... בית הכנסת ליוצאי מרוקו, בראשותו ר' דוד תורג'מן, אשר זכה ללמוד בישיבת חב"ד בקזבלנקה בשנותיה הראשונות, ויש גם מניין לתמינים המסתתר באחד החדרים מעל החנויות.

מגדלור חסידי

נציין כי בית הכנסת המרכזי הפך למגדלור חסידי של ממש, ובו שיעורי חסידות, מאת טובי המגידי שיעורים ובהם הגאון הרב מענדל וכטר, המרצה הנודע הרב נדב

הנחת אבן פינה לבית הכנסת המרכזי

כהן והמגיד שיעור הוותיק ובעבר רב בית ספר בנות - הרב יוסף הרטמן. ומלבד אלו יש שיעורים גם בגמרא, בבוקר מפי (אבי מורי) הרב יעקב יוסף ברגר, ובין מנחה לערבית שיעור בעין יעקב ועוד מפי הרב טוביה ליצמן, כולל ערב בהנהלת הרב בומי-אברהם פרידלנד, ובליילה שיעור גמרא מיוחד מפי הרב מענדל וכטר. וכל הרשימה הזו היא רק הצצה קטנה, לשיעורים רבים הנמסרים בבית כנסת ובמקומות אחרים בשכונה.

בשבתות, בית הכנסת המרכזי שוקק חיים חסידיים. באולם הגדול למעלה המניין המרכזי, ואילו בקומת הקרקע - ב"זיילר שול" מניין מיוחד סביב תפילות השבת, בחדר הגדול הקידמי מניין למקדימים בליל שבת ושחרית-מוסף, ואילו בחדר ההתוועדויות, בליל שבת יש מניין לילדים בניהולו של הרב אברהם פרידלנד, המכונה: "בומי". ובמקלט - מניין האברכים ובו תפילות סביב השבת. והתוועדויות - גם אלו פורחות לרוב בבית הכנסת בשבתות ובימי חול.

ואם הזכרנו את "בומי" נציין כי לצד היותו גאון גדול בנגלה וחסידות, ומגיד שיעור בישיבה גדולה בקרית גת, הרי הרב בומי משקיע את כל מרצו וכוחו, בארגון פעילויות רבות ומגוונות, סביב השבוע וסביב השנה, בבית כנסת ומחוצה לו. ודי אם נמנה את תפילת הילדים בליל שבת, פסוקים ותהילים בין מנחה למעריב של שבת, כולל ערב, שמחת בית השואבה מידי לילה בחול המועד סוכות, התוועדויות, סיומי רמב"ם, חוברות תורת נחלת הר חב"ד ועוד ועוד. ולא נוכל מבלי לציין, את הרעיונות המופלאים של בומי, במוצג ל"ג בעומר הנודע. חלק מהפעילויות עושה הרב בומי במסגרת ועד המוסיפין, וחלק במסגרות אחרות ובסיוע הועד

חנוכת בית כנסת הבוכרים (הצרף)

בית כנסת לעולי גרוזיה - בית שמואל

בית כנסת ליוצאי מרוקו

חב"דניצע

בית כנסת בית משיח

ילדי הנחלה ליד בית הכנסת במהלך הבניה

התוועדות י"ט כסלו תשל"ז
בבית הכנסת המרכזי

בית הכנסת הבוכרים חבסוב

וגבאי בית הכנסת. ואילו הכולל ערב ממומן על ידי ועד נחלת הר חב"ד ומועדוני חב"ד בראשות הרב הרצל.

נחתום הפרק, באיזכור המשפיעים של הקהילה, הרב שלום וילנקין ע"ה, ויבלחט"א הרב מיכאל מישלוביץ, אשר דאגו ודואגים להפיח רוח חיים חסידית בשכונה.

במהלך השנים הראשונות כיהן כגבאי ר' משה קדנר ע"ה, ושנים רבות כיהן כגבאי ראשי - ר' אליהו וולוביק, אשר הקדיש את כל כוחותיו מרצו וכישוריו לניהול ופיתוח בית הכנסת, ובשנים האחרונות נחלש, וניהול בית הכנסת עבר לחתניו הרב אליעזר שייקביץ והרב בצלאל גלויברמן, והם מנהלים את בית הכנסת ביד רמה, ולאחרונה לקראת יובל לנחלה, חידשו את בית הכנסת בתאורה חדשה ועוד. יד ימינם הוא העובד המסור ר' אשר זעליג בליטי.

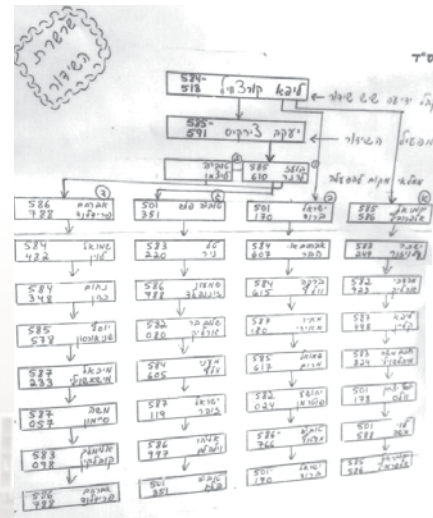
פרקה
מוסדות
עזרים

בית כנסת תפארת אליעזר

כולל זקנים בבית כנסת חב"ד. מימין לשמאל: ר' צבי מילבסקי, ר' זלמן לויז, הרב לוי פרסמן ראש הכולל

השכמה לשידורים

הרב מענדל וכטר

קליטה נוסח נחלה

העליה היא חלק מנחלת הר חב"ד מאז היווסדה ועד היום הזה. השכונה נוסדה עבור עולים חדשים ובמשך השנים הבאות, התיישבו בשכונה עוד ועוד עולים חדשים בעיקר מברית המועצות, והתושבים עשו הכל כדי לקבלם במאור פנים ועם סיוע רב, החל מר' איצ'ה מענדל לים שהיה מסתובב בלילות ו'פותח' דירות נעולות של עמידר, עבור משפחת עולים שהגיעה זה עתה מטיביליסי, סמרקנד או חרקוב, ועד משפחות עולים חדשים המתיישבים בימים אלו בנחלת הר חב"ד, ומהם מקורבים של שלוחי הרבי במדינות חבר העמים, וכאן הם נקלטים היטב על ידי מוסדות החינוך והתושבים. וכמובן כל נשכח, את המחזה המדהים של ר' שלום בער גורליק ע"ה מארגון חמ"ה, אץ-רץ לו ברחובות יחד עם סבל המוביל מקרר או רהיט אחר, למשפחת עולים שהגיעה לא מכבר מרוסיה.

גם במקרה זה לא נוכל להרחיב יתר על המידה, וניתן הצצה מרתקת לשני מוסדות חשובים אשר עשו ועושים רבות למען קליטת העולים בנחלת הר חב"ד.

תומכי תמימים קוזלינר

על פי הוראות הרבי, הוקמה בנחלת הר חב"ד, ישיבת תומכי תמימים עבור תלמידים עולים מברית המועצות, בניהולו של הרב מרדכי -מוט'ל קוזלינר ע"ה, אשר אף גייס תקציבים לבניית מבנה הישיבה. והקמת המבנה בוצעה על ידי ועד נחלת הר חב"ד.

הישיבה שנקראת ישיבה לעולי גרוזיה בוכרה וקווקז קלטה ילדים עולים ממשפחות מצוקה שהתחנכו בישיבה על ידי חשובי החסידים כדוגמת: הרה"ח יעקב בורושנסקי ע"ה הרה"ח מיכל רפפורט ע"ה, הרה"ח יעקב נוטיק ע"ה ויבלחט"א הרה"ח יעקב צירקוס, הרה"ח אברהם [בומי] פרידלנד, הרה"ח טוביה ליצמן ועוד.

במשך שנים רבות, התחנכו בישיבה, ילדים עולים ממשפחות מצוקה, ובשנים הבאות למדו בישיבה בחורים עולים חדשים, במתכונת דומה לישיבות תומכי תמימים בכל העולם.

חמ"ה

חמ"ה - חבורת מזכי הרבים, הינו ארגון ייחודי, אשר נוסד בסמרקנד, תחת השלטון הקומוניסטי, והוקם מחדש עבור היהודים יוצאי רוסיה - כאן בנחלת הר חב"ד, וכיום פועל במקביל גם ברוסיה ובארצות הברית.

ר' מוטל קוזלינר עם תלמידי תומכי תמימים

הנה תיאור מרתק על הקמת חמ"ה בארץ הקודש:

ר' משה ניסלביץ ע"ה עלה לארץ הקודש וביקש להמשיך ולפעול בקרב יהודים יוצאי רוסיה, יחד עם חבריו אשר פעלו עמו בסמרקנד. את תוכניתו זו כתב לרבי ומענה לא קיבל. זמן קצר אחר כך הגיע לארץ הרה"ח ר' בנימין גורודצקי, בא כוחו של הרבי באירופה. הוא הזמין את החסידים אשר עלו לאחרונה מבריה"מ, לפגישה מיוחדת במלון דבורה בתל-אביב, שם התאכסן. כולם הגיעו, וכמובן גם ר' משה היה שם.

לאחר שפתח בדברי ברכה לכבוד העולים, החל ר' בנימין לדבר על חשיבות העסקנות הציבורית בארץ הקודש ור' משה הצטנף בפינה בסוף האולם ועקב בקפדנות על תהליך האסיפה. לאחר שאף אחד לא הגיב לדברים, שאל ר' בנימין ישירות: מי כתב לרבי שהוא רוצה להמשיך בעסקנות הכלל? כולם שתקו. גם ר' משה לא הגיב, אבל הוא כבר הבין שהרבי שלח את ר' בנימין בעניין המכתב ששיגר לרבי.

לאחר שכולם עזבו את האסיפה, ניגש ר' משה אל ר' בנימין, וגילה את אזנו, שהוא זה שכתב לרבי על רצונו להמשיך בעסקנות. שאל אותו ר' בנימין: מה בכוננתך לעשות? ר' משה פרש לפניו את תוכניות לפעילות רוחנית בקרב אלפי העולים

ר' שלום בער גורליק מנהל הפעילות של חמ"ה מניח תפילין לעולה חדש

בניין חמ"ה

בניין חמ"ה בבניה. מימין לשמאל: ר' היישקע רסקין, הקבלן, ר' משה ניסלביץ

שהגיעו באותן שנים מברית המועצות. ר' בנימין הודיע לר' משה, כי הוא יעניק לו אלף דולר לפעילות בכל חודש, והבהיר כי לא יתערב בעבודתו, מה לעשות ואיך לעשות בהפצת המעיינות, ושר' משה יעבוד כפי תוכניותיו.

בחודשים הבאים שלח ר' בנימין אלף דולר לפעילות החודשית ובהמשך המימון הזה הגיע דרך הרב אפרים וולף מנהל ישיבת תומכי תמימים המרכזית.

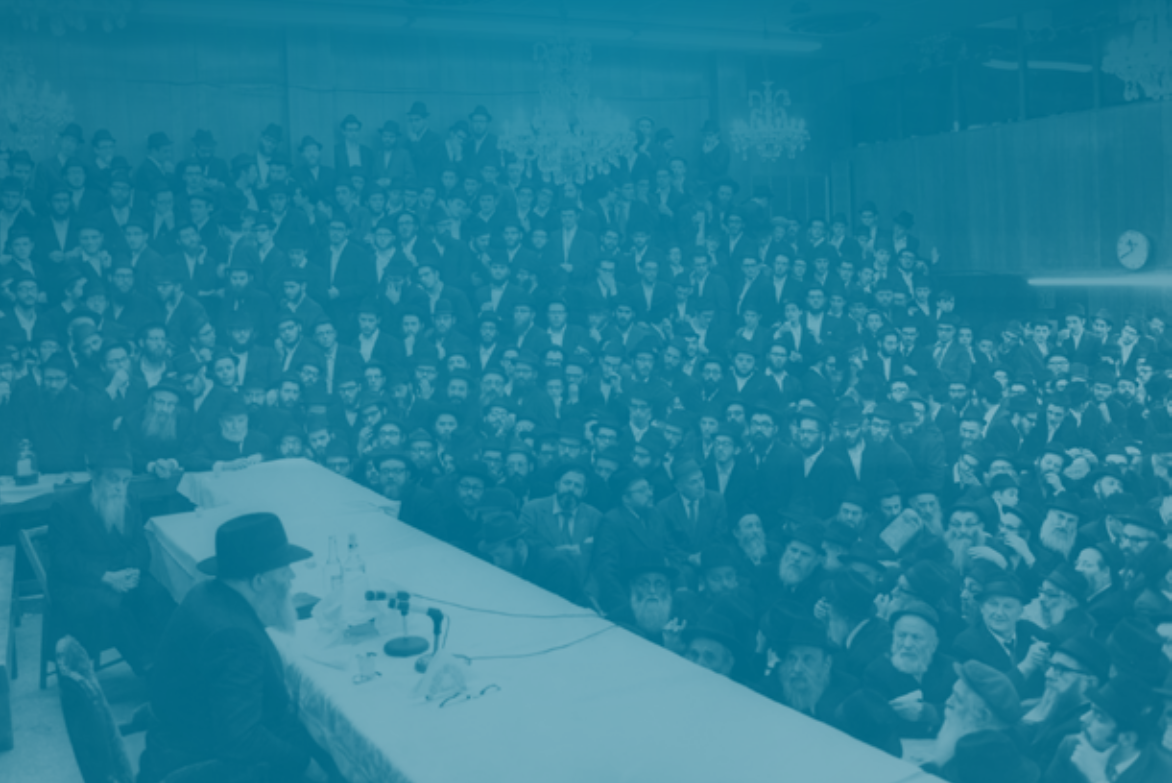
תמיכה זו התקבלה בחמ"ה מאז הקמת הארגון ובמשך עשרים ושלוש שנה.

חמ"ה בנחלה, פועל רבות לקליטת העולים בשכונה בדגש על אירועים בעלי תוכן רוחני. בשכונה הוקם מרכז חמ"ה ואודות בנייתו התקבלו ברכות והוראות מיוחדות מהרבי, ובמרכז המיוחד, נפתח בית כנסת עבור העולים, ונערכים בו פעילויות ואירועים מיוחדים לעולים החדשים סביב השנה. את חמ"ה בארץ הקודש, ניהל הרב משה ניסלביץ ע"ה, וכיום בנו הרב יוסף יצחק ניסלביץ. ולצידם פעל מנהל הפעילות הרב שלום בער גורליק ע"ה, הרב מאיר וורוזוב ע"ה ויבלחט"א הרב שמואל לויין שי'.

פרק ט
אחריות
ברכה.

מעון יום - חמ"ה

שעות קבלה. לא נחלה

אחדות, אהבת ישראל ואיכפתיות מכל אחד ואחת. זה מה שמאפיין את נחלה. וכאשר במהלך עריכת חוברת זו נשאל הרב גורודצקי במה מתאפיינת נחלה, השיב במילה אחת בלבד: "אחדות".

האחדות מצויה במנות גדושות במישור הפרטי וגם במישור הציבורי. כל מי שביקר או מתגורר בנחלה יודע, כי אם אחד התושבים צריך את המרא דאתרא, אין שעות קבלה, וגם אין מזכירים או מתווכים, ותמיד ניתן לפנות ישירות בשיחה בבית הכנסת או בשיחת טלפון ישירה, וליו"ר הועד ומזכירו, יש שעות קבלה? ולנציגי חב"ד בעירייה? לכולם אין שעות קבלה, והסיוע זורם מלב אל לב, באהבת ישראל אמיתית, לנחת רוח הרבי ובגובה העיניים.

רפואה בהתנדבות

שבת בצהריים, הילד נפל וסובל מכאבים חזקים. יום כיפור ובן משפחה חולה או קשיש לא יודע אם ואיך לשבור את הצום. למי פונים בנחלה? כיום כולם רצים לד"ר טל ניר, אשר עובד 24/7 רק בשבילנו תושבי השכונה. הוא משיב לשאלות רפואיות בביתו, בפגישה אקראית ברחוב וגם בבית כנסת המרכזי. ובאמצעות הטלפון, משיב מכל מקום אפשרי על כל שאלה, פעם בשיחות קוליות, והיום בהודעות כתשובה לדו"חות רפואיים הנשלחים אליו במהירות האור דרך הווצפ... יש אהבת ישראל יותר גדולה מזו?

ובשנים מוקדמות יותר, היו רופאים אחרים אשר פעלו בנחלה בהתנדבות. אם זה ד"ר וורה בורושנסקי שתחי' [כיום מכירים אותה כאמא של המורה פרידמן או השוויגער של המשפיע ר' יוסקה פרידמן], ואם זה ד"ר שפרה ברגמן-לויין ע"ה [כיום - אמא של ר' שמואל לויין]. שתי הרופאות הללו, היו מקבלות יומם וליילה, בחג ובשבת, כל ילד וקשיש, אשר היה צריך עזרה רפואית. וכהשלמה לכך, יש את הגמ"ח תרופות הוותיק המנוהל על ידי גב' לאה לרנר. ובתשע"ט יש כמובן להוסיף גם את כונני החירום, "ידידים", ועוד חסידים אשר בכל עת ובכל זמן נענים לכל פניה בחפץ לב.

מלבד כל אלו, השכונה גדושה בארגונים של פעילות חסידית, חסד וגמ"חים, המופעלים בהתנדבות גמורה, והנה כמה מהם: נשי חב"ד, נשי חב"ד הצעירות,

המשפיע ר' מענדל פוטרפס מתוועד בנחלת הר חב"ד. יושבים מימין לשמאל: הרב ירוסלבסקי, ר' מענדל ור' חיים זלמן קוזלינר. עומדים מימין לשמאל: האחים ר' ליפא קליין ור' שואל משה קליין

ד"ר טל ניר מקבל תעודות יקיר העיר, מראש העיר ליאור קצב

זקני החסידים בנחלה. מימין לשמאל: ר' חיים וולוביק, ר' מרדכי סירוטה, ר' צבי מילבסקי, ר' דוד גייסינסקי, ר' דוד קיבמן

תן יד - עזרה לכלות, קופת מזון - איסוף מוצרי מזון על ידי תלמידות בית הספר וחלוקה לנוקקים, סלי מזון על ידי ועד נחלת הר חב"ד בשיתוף פעולה עם כולל חב"ד, חלוקת תלושי קניה לקראת החגים על ידי ועד נחלת הר חב"ד יחד עם כולל חב"ד, עזרת אחים - חלוקת מצרכי מזון לקראת החגים, ביקור חולים, שפרה ופועה - עזרה ליולדות, וגמ"חים להלוואת כספים, גמ"ח לאביזרי כלה, גמ"ח תרופות ועוד ועוד. ואילו לילדים יש פעילויות שונות במסגרת - ישיבת ערב, אבות ובנים, צבאות השם, פנסאים, בת מלך, אחות התמימים, תהילים בשבת מברכין לבנים בבית הכנסת ולבנות בבית ספר ועוד ועוד.

פרקי מפעלים בהזדמנות הרבי

מכל אלו, נציין כי שפרה ופועה בנחלה, הוקם כאשר הרב חודקוב מזכירו של הרבי הורה על כך לר' מרדכי גורודצקי, בעת ששהה בבית חיינו, ובימים הבאים, יו"ר הועד קיבץ כספים בקראון הייטס, ועם הגעתו לארץ הקודש, דאג להקמת שפרה ופועה בנחלת הר חב"ד. וגם "הגמ"ח של קרביצקי" הוקם על ידי הרבי; באגרת מיוחדת הודיע על הקמת הגמ"ח וגם קבע את שלושת המנהלים: הרב יהודה קולאשער (בוטרשווילי), ר' נפתלי קרביצקי ור' בערל ריקמן.

בקריית מלאכי הוקמו מפעלים בהוראת הרבי, וזאת כדי ליצור מקומות עבודה לתושבי נחלת הר חב"ד, בין המפעלים שהוקמו והתפתחו בסיוע וברכת הרבי הם - גולגוטקס, פלוקטקס, וסגנון.

גולגוטקס

הרקע להקמת מפעל הטקסטיל גולגוטקס נעוץ בבית חרושת לטקסטיל שהקימו האחים לבנהרץ זמן מה קודם לכן, בכפר חב"ד. כאשר שהה ר' זלמן לבנהרץ ע"ה, בחצרות קדשנו לרגל י" שבט תש"ל (המכונה י" שבט הגדול, בו סיימו את ספר התורה של משיח), הורה לו הרבי לפתוח מפעל בקריית מלאכי.

במהלך שנת תש"ל, נערכו ההכנות ובשלהי אותה שנה הוקם המפעל גולגוטקס - על שם מייסדיו ומנהליו: גו - גורודצקי, ל - לבנהרץ, גו - גולדשמיד, והסיומת טקס - קיצור של טקסטיל. ר' מרדכי גורודצקי ור' משה גולדשמיד שימשו כמנהלים במפעל עצמו, ובעידודו המיוחד של הרבי עברו מכפר חב"ד להתגורר בנחלת הר חב"ד, ואילו תפקידם של האחים ר' יונה ור' זלמן לבנהרץ היה בקיום הקשר עם גורמי החוץ, כהזמנת סחורה, רכישת חומרי גלם ושיווק הסחורה ברחבי הארץ. (יש לציין כי ביוזמתו של ר' זלמן, צורף לשותפות בשלב מאוחר יותר גם אחיו ר' יוסף).

המפעל נפתח בשעה טובה, באזור התעשייה של קריית מלאכי. 14 מכוונות יקרות וחדישות נקנו וחסידים יוצאי רוסיה וגרוזיה החלו לעבוד בהם. רבים מהם הכירו את המלאכה היטב עקב עבודתם בתחום זה בברית המועצות. לא קלה הייתה הדרך בשנות קיומו הראשונות של המפעל. בשל התחרות שהתקיימה בשווקים דאז, היה על המפעל לשווק כמויות גדולות של סחורה ולהניב רווחים מתאימים, שכך יכול היה המפעל להתנהל בצורה שוטפת. באותה תקופה נוצר קשר בין המפעל והסוכנות היהודית, ומשרד הביטחון, וכך סופקו כמויות גדולות של סחורה, לסוכנות היהודית לצבא ובשנים הבאות גם לאל-על. בכל השנים, הרבי סייע בדרכים שונות, לעידוד ופיתוח המפעל. מספר פעמים הרבי הורה למזכירו ר' בנימין קליין להתעניין בקרב גורמים בכירים במשרד הביטחון וגופים אחרים אודות המכרזים.

בשנים הראשונות לקיומו של המפעל, נפתחה חנות המפעל בתל אביב, אשר נוהלה על ידי ר' אבנר ע"ה ובנו ר' לוי לבייב - הלא הוא הגביר הנודע ר' לב לבייב. החל הכל כאשר ר' אבנר הגיע אל הרבי ונכנס ליחידות, שאל אודות ענייני

מפעל גולגוטקס

גולגוטקס. מימין לשמאל: ר' דוד גייסינסקי, ר' משה גולדשמיד ממנהלי המפעל, ר' משה סירוטה

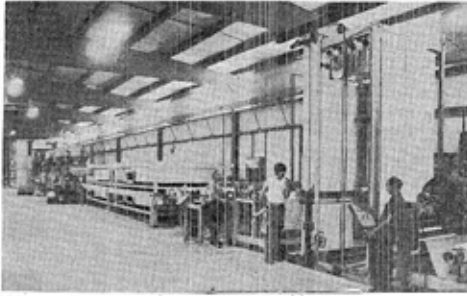
פרנסתו והרבי הורה לו לפנות לר' זלמן. כתוצאה מיחידות זו, זו נפתחה בחודש ניסן תשל"ב חנות בתל-אביב בה סופקה תוצרת "גולגוטקס". את החנות ניהל ר' אבנר לבייב ולצדו עמד בנו, ר' לוי לבייב. בני משפחת לבנהרץ זוכרים כי ר' לוי היה מגיע תדיר לפגישות עם אביהם בעניין זה.

מנהלי "גולגוטקס" זכו לעידודים מיוחדים מהרבי בגין המפעל. ר' זלמן לבנהרץ ממנהלי המפעל, באחת מנסיעותיו לרבי לקח עמו שטיח שיוצר במפעל והביאו כמתנה לרבי. המזכיר ר' בנימין קליין סיפר לאחר מכן, כי הרבי דאג להעביר את השטיח לביתו הפרטי.

פגישה במעלית

לא קלה הייתה הדרך בשנות קיומו הראשונות של המפעל. בשל התחרות שהתקיימה בשווקים דאז, היה על המפעל לשווק כמויות גדולות של סחורה ולהניב רווחים מתאימים, שכך יכול היה המפעל להתנהל בצורה שוטפת. בתחילה נוצר קשר בין המפעל והסוכנות היהודית, וכמויות של סחורה הועברו לסוכנות. אולם לאחר זמן מה נוכחו מנהלי "גולגוטקס" לדעת כי גם מקשרי מסחר אלו לא צמחה ישועתם.

והנה עלה רעיון אחר במשרדי המפעל: "הרי משרד הביטחון מספק בתדירות כמויות עצומות של שמיכות לכל חיילי צה"ל; הבה ונציע להם להיות מהספקים הקבועים שלהם לעניין זה", אמרו. ר' זלמן לבנהרץ, שם את פעמיו לקריית הביטחון בתל-אביב ונכנס למשרדי מחלקת הטקסטיל. הוא פגש במר עקיבא, מהאחראים על רכישות הטקסטיל, וסיפר לו על המפעל שהוקם במטרה לספק עבודה לעולים חדשים מברית המועצות המתגוררים בעיירת הפיתוח קריית מלאכי. לצערו, בן

מ'מריב' על פתיחת פלוקטקס: הרבי ציוה והמפעל קם

הרבי ציוה והמפעל קם

במסגרת פתיחת פלוקטקס, הרבי ציוה והמפעל קם, הוציא לאור חוברת המפרטת את כל פרטי המפעל, ובה נכללו: שם המפעל, מיקומו, תחומי העיסוק, וכו'. חוברת זו הייתה חיונית לציבור הרחב, וסייעה בהבנת המפעל ופעילותו.

פלוקטקס

פלוקטקס, ובפני העם - "המפעל של זיילר" הוקם ביוזמת הרבי, ולמרות הקשיים הרבים שהיו חלק מהמפעל במשך השנים, הרבי שלל את סגירת המפעל, וברוך ה', כיום המפעל ריווחי ביותר, וכפי שהרבי רצה, תושבים מנחלת הר חב"ד עובדים בו, והשכונה גם נהנית מתרומותיו המכובדות של מנהל המפעל ר' מאיר זיילר, או יותר נכון לאגדיר זאת כך: ר' מאיר זיילר הוא עמוד התווך הכלכלי של נחלת הר חב"ד; ר' מאיר תורם בעין יפה ולעיתים בחשאיות גמורה, סכומי עתק למטרות רבות ומגוונות - סיוע למשפחות נזקקות, תמיכה ביד רחבה במוסדות וארגונים בנחלת הר חב"ד - בית הכנסת, מוסדות חינוך, ארגוני החסד, פעילות ועד המוסיפין בראשות הרב בומי - אברהם פרידלנד, תמיכה בהתוועדויות בשבתות ובימי דפגרא, והרשימה עוד ארוכה. והילדים, הם נהנים בכל שבת מהסוכריות שמחלק להם באופן אישי ובמאור פנים.

הכל החל באחת היחידויות של ר' דוד דייטש ע"ה חמיו של ר' מאיר זיילר. ר' דוד דייטש היה גביר חב"די נודע מקראון הייטס, וביחידות הרבי ביקש ממנו לסייע לעולים מרוסיה אשר הגיעו לארץ הקודש, ולשאלתו במה יוכל לסייע, כאשר ברור לו שמדובר על סכום כסף מכובד, הרבי השיב כי עליו לפתוח מפעל בארץ הקודש בו יעבדו עולים מרוסיה. וכאשר ר' דוד שאל היכן לפתוח את המפעל, השיב לו הרבי - לפתוח את המפעל בקרית מלאכי.

ר' דוד ובני משפחתו ובהם ר' מאיר זיילר, החלו לבדוק תוכניות כיצד להקים מפעל בקרית מלאכי, וכעבור כשנה מאז הוראת הרבי, עברו ר' דוד דייטש ור' מאיר זיילר בפני הרבי בחלוקת 'לעקח', והרבי תמה מה חדש עם המפעל? והרבי שאל והביט גם על ר' מאיר. שאלת הרבי הבהירה, כי עליהם ליישם את הוראת

שיחו שמע את הדברים והגיב בקצרה וביובש: "יש לנו 24 ספקים המספקים לנו שמיכות. אין לנו צורך בעוד אחד ואני מאחל לך הצלחה במקומות אחרים...". אכזבתו של ר' זלמן הייתה גדולה. הוא פנה למסדרון והחל להתקדם לעבר היציאה מהמחלקה. כאשר נכנס למעלית, פגש בה את מנהל המחלקה, מר אלתר ברוקנר. זה האחרון תמה לפשרה של התופעה, בה חסיד בעל זקן ארוך מסתובב לו במחלקת הטקסטיל של משרד הביטחון בתוככי הקריה, ור' זלמן הסביר לו את מטרת בואו וחזר על התשובה השלילית שקיבל. מר ברוקנר לא פטרו לשלום כצפוי, אלא הזמינו למשרדו וביקש ממנו להסביר בפרוטרוט על המפעל, מנהליו ותוצרתו. בסיומה של השיחה הקצרה, בישר לר' זלמן כי מעתה גם "גולגוטקס" יהיה ספק שמיכות של משרד הביטחון.

עד מהרה נוצרה כימיה בין השניים. מר ברוקנר ואנשיו העניקו לר' זלמן יחס מצוין ומאז, לא להאמין, במשך עשרות שנים(!) סיפק המפעל למשרד הביטחון כמות אדירה של שמיכות בכל שנה.

מלבד משרד הביטחון, הצליח מפעל גולגוטקס בברכת הרבי, לרקום קשרים איתנים עם עוד גופים גדולים כמו משרתת ישראל, הסוכנות היהודית וחברת התעופה אל על, שבמשך השנים הזמינו סחורה מהמפעל, כשהלקוח העיקרי נשאר מחלקת הרכש של משרד הביטחון.

מלבד היות המפעל מטה לחמם של משפחות החסידים, שרתה בו עצמו אווירה מיוחדת. מפעילי המכונות היו חסידים יראי שמים, ושיחות החולין עסקו בהוראות הרבי האחרונות, סיפורי חסידים ועוד. כאשר בלילות התקיימו שידורים ארוכים מהתוועדויות הרבי ובשל כך היו עובדים שאיחרו לעבודתם, לא העירו להם ובודאי שלא הפחיתו ממשכורתם.

חרף הירידה הגדולה, בייצור הטקסטיל בארץ הקודש, המפעל המשיך לייצר ולשווק טקסטיל, וזאת על פי הוראות הרבי. ר' מרדכי גורודצקי, שניהל את המפעל בתקופתו האחרונה, מספר: "כל זמן שיכולנו להמשיך - המשכנו, עד השנה האחרונה. אנחנו מעולם לא ביקשנו מהרבי לסגור את המפעל, ביקשנו רק ברכות ועוד ברכות. בשנת תשע"א, כאשר כבר לא היו הזמנות המפעל נסגר ונמכר".

ר' מאיר זיילר מציג בד מיוחד ללקוח

הרבי ולאחר לבטים ר' מאיר החל לבקר בתדירות בארץ כדי לארגן את המפעל, אך לאחר זמן הרבי הורה שאחד מבני המשפחה חייב לגור בארץ הקודש, וכך יהיה יותר קל להתקדם לקראת הקמת המפעל. כל אחד מבני המשפחה כתב לרבי על תפקידו בעסקים המשפחתיים בארצות הברית, וכולם ביקשו שהרבי יחליט מי אמור להתיישב בארץ הקודש, והרבי השיב - כי ר' מאיר זיילר המתאים ביותר לענין.

וכך ר' מאיר הגיע לארץ הקודש עם משפחתו, והתיישב בקרית מלאכי, ולאחר מאמצים רבים הצליח להקים מפעל, המייצר בדי קטיפה ובדי ריפוד דמויי עור כולם חסיני אש. הנה תיאור קצר מהעיתונות הישראלית:

"המפעל מייצר בדים ומתמחה בשני תחומים: בבדי וילונות מקטיפה סינטטית, ובבדי ריפוד דמויי עור, אף הם סינטטיים, שקל לנקותם והם מיוצרים בתהליך ייחודי.

הקטיפה הסינטטית היא פיתוח מקורי של המפעל. זיילר אומר כי היה הראשון בעולם לייצר את הבד, שהוא אטום לאור וחלק כקטיפה".

הפסדים ובעיות היו חלק מתקופת ההתפתחות של המפעל, ובכל תקופה ר' מאיר היה נוסע לרבי, נכנס ל'יחידות' ושופך את ליבו, אך הרבי עודדו כל העת להישאר בארץ הקודש ולהמשיך עם המפעל. ר' מאיר עשה הכל ובמגוון דרכים כדי לבסס את המפעל, וכך יצר קשר עם ראשי ממשלה ושרים בכירים, מהם ביקש לסייע לו בפיתוח המפעל, עד שלבסוף המפעל החל לייצא כמויות גדולות של סחורה לכל העולם וכך להניב רווחים גדולים. במפעל עבדו ועובדים מאז הקמתו ועד היום, תושבי שכונת נחלת הר חב"ד לצד עובדים אחרים מתושבי קרית מלאכי והסביבה.

בהתוועדויות – פלוקטקס והרבי

כנזכר, ר' מאיר זיילר אמנם מתראיין מפעם לפעם בעיתונות ומספר על המפעל, אך אין כמו סיפורי פלוקטקס, לאחר 'לחיים' בהתוועדויות של הרשקופ, לאחר מוסף בבית הכנסת המרכזי למעלה. בהתוועדויות אלו, מפעם לפעם, ר' מאיר אומר 'לחיים' ומספר בקול נרגש על הניסים ועל הנפלאות שעשה עמו הרבי, וחלק מהדברים תועדו במשך השנים על ידי כותב השורות, והנה מספר פנינים:

בשבת לפני שנסעתי לארץ הקודש, הרבי קרא לי במהלך התוועדות, והעניק לי בקבוק משקה, ואמר לי להגיד 'לחיים' והוסיף: "שיהיה בהצלחה רבה והרבה משפחות ייהנו ויתפרנסו מזה". אז לא ידעתי כיצד זה יקרה, אבל הרבי יודע הכל, ומי שרוצה לראות מוזמן לבקר במפעל ולראות עשרות פועלים עובדים ומביאים פרנסה מכובדת למשפחתם.

השנים הראשונות היו מייאשות במיוחד, הבירוקרטיה הישראלית, החובות העצומים, ואי הצלחה לשווק את הסחורה, הביאו אותי ואת חמי ר' דוד דייטש שהקים את המפעל - לייאוש אמיתי, חששנו מקריסה מוחלטת ומפעם לפעם אמרנו זאת לרבי. פעם אחת, חמי ר' דוד, אמר לרבי: 'חייבים לסגור את המפעל של זיילר, כי זה לא מצליח, ואין סיכוי להצליח'. הרבי השיב: 'הרי אני שותף ולכן המפעל לא ייסגר'.

כיום קשה להבין זאת, כאשר המפעל מניב רווחים, הסחורה נמכרת בכל העולם כולו, וברוך ה' הכל פורח. אבל באותן שנים ראשונות, הייתי נוסע פעם בשנה ולפעמים יותר לרבי, נכנס ל'יחידות', ומדווח על הנעשה במפעל בתקופה החולפת ומסביר שיועצים כלכליים וידידים מבינים, מיואשים מהמפעל שלי ומגיע למסקנה כי רק סגירת המפעל תציל אותנו ממצבים גרועים יותר. בכל פעם הרבי האזין

השר ישראל קיסר וראש העירייה מר יוסי וענונו מבקרים במפעל סגנון בהנהלת ר' מאיר לרר

לדבריי עד תומם, ובכל פעם הציע לי לשפר ולהוסיף במפעל, בכל פעם בצורה ובסגנון אחר.

באחת היחידויות אמרתי לרבי: 'להחזיק כזה מפעל בקרית מלאכי צריך ניסים', הרבי השיב: 'כל ארץ הקודש חיה כל הזמן על ניסים, גם המפעל ימשיך באמצעות ניסים'.

ביחידות אחרת, הרבי הורה לי במפתיע להקים שכונה ליד המפעל, מאיזור התעשייה ועד רחוב ויצמן. אמרתי לרבי: 'הרשויות לא יאפשרו להקים בתי מגורים ליד מפעלי תעשייה'. והרבי לא המשיך לדבר על הנושא. ואני הייתי טיפש גדול! למה אמרתי לרבי מה אני חושב... היום כל אחד יכול לראות שכל השטח עליו הרבי דיבר, מלא בבנייני מגורים. ויכלתי כמובן להרוויח הון עתק. אני מתחרט... ככה זה כאשר לא מצייתים לרבי.

אימפלה

בשנים מאוחרות יותר למפעל פלוקטקס נולד ילד פופולרי ושמו: "אימפלה יודאיקה". חתנו של הרב זיילר ר' משה קליין פתח מפעל חדש במתחם המפעל הגדול, ובו מייצרים מבדי המפעל הגדול, מוצרי יודאיקה והמפורסמים שבהם שקיות התפילין מבד אימפלה. ר' משה קליין הוא נכד לר' זלמן קליין אשר עלה מטשקנט בשנות ה'ל' הראשונות, התיישב בנחלה, והיה מהדמויות החסידיות הבולטות בשכונה. גם מפעל זה מעסיק חסידי חב"ד וב"ה מגיב רווחים יפים, מהם הנתרמים לטובת נחלת הר חב"ד.

סגנון בהנהלת ר' מאיר לרר

נציין כי מלבד פלוקטקס וגולגוטקס, הוקם גם מפעל נוסף בעידודו של הרבי - מפעל 'סגנון' בהנהלת ר' מאיר לרר, ובהמשך הוקמו עוד עסקים רבים, בהם עובדים תושבי השכונה, ובכך התגשמה משאלתו של הרבי, לדאוג לתושבים לעבודה, ועל ידי כך לחזק את השכונה.

פרקי
חגיגות
היזבל

חגיגת יובל - שבת זכור

לרגל מלאת יובל שנים לנחלה, חגגו התושבים במספר אירועים מיוחדים, והנה ידיעה שפורסמה בתקשורת החב"דית לאחר שבת זכור בה צויין מלאת יובל להקמת השכונה של הרבי:

בשבת האחרונה, 'שבת זכור' בית הכנסת המרכזי בנחלת הר חב"ד, היה מלא וגדוש מקצה לקצה, כל הנחלה הגיעה להתוועדות יובל, וההתרגשות הרקיעה שחקים. הרב מיכאל מישלובין מהמתיישבים הראשונים, ומי שמונה על ידי הרבי למשפיע הנחלה, אמר במוצאי שבת - "מאז הייווסדה של נחלה, לא היה אירוע בסדר גודל כזה, כל התושבים יחד חוגגים במשך שעות ארוכות".

המארגנים תולים את ההצלחה בברכות הרבי לנחלה, והנה ברכת הרבי שכתבה בכתב יד קודשו באגרת לועד נחלת הר חב"ד: "וחפץ ה' בידם יצליח לבסס נחלת הר חב"ד ולפתחה בגשמיות ורוחניות גם יחד ולבשורות טובות בכל זה".

להתוועדות המיוחדת קדמו הכנות של חודשיים ימים, בהם אנשי ועד נחלת הר חב"ד יחד עם ועדה מייעצת שהוקמה במיוחד לקראת אירועי היובל, פתחו בקמפיין מדהים, שעורר את התושבים לחגוג יובל: מודעות-תמונות נוסטלגיות הציפו את השכונה, כלי התקשורת החב"דיים פירסמו ידיעות וכתבות ייחודיות, וביום שישי בתלמוד תורה הפיקו חוברת לרגל יום הולדת חמישים לתלמוד תורה, ובבית ספר חב"ד-בנות, כל התלמידות לבשו בגדי שבת, בלוני הליום בצורת 50 הוצבו בבית הספר, ובסיום יום הלימודים כל הבנות יצאו עם בלונים ועליהם נכתב באותיות מאירות: "חוגגים 50 לבית הספר שלי". ובמקביל לחגיגות, יצא לאור ספר "נחלת הר חב"ד" ובו תיעוד התכתבויות אודות הקמת נחלת הר חב"ד.

השמחה הגדולה בשבת, החלה בריקוד מיוחד ומרגש בסיום 'לכה דודי', כאשר מאות המתפללים רקדו בשמחה רבה, ובין הרוקדים, אורחים מיוחדים שהגיעו מקרוב ומרחוק במיוחד ל'שבת יובל'. המארגן הראשי של אירועי היובל, ר' משה נפרסטק, זכה במתנה לרגל השבת - בליל שישי נולדה לו בת, ובקריאת התורה בשבת, קרא לבתו - חנה, מתאים לראשי התיבות הידועים של השכונה - נחלת הר חב"ד. לקראת קריאת 'זכור' הצפיפות הורגשה היטב, ובסיום הקריאה חולקו 'פעקלאך', כדי להרבות שמחה לילדים בשבת היובל, וזאת ביוזמת הרב ירוסלבסקי רב השכונה, ור' יוסי מור יוסף מחברי הועדה המייעצת לאירועי היובל, הוא אשר אירגן את חלוקת הפעקלאך.

קמפיין מודעות-נוסטלגיות. ר' משה סירוטה מביט בתמונת אביו ר' מרדכי סירוטה

קמפיין המודעות והזמנה להתוועדות היובל

עם סיום תפילת מוסף, בעבודת צוות מדהימה, אולם התפילה המרכזי הפך כולו מקצה לקצה לאולם התוועדויות, עם שולחנות ערוכים, וזאת בניצוחו של ר' משה נפרסטק, ובביצוע מדהים של הגבאים ר' אליעזר שייקביץ ור' בצלאל גלויברמן יחד עם עובד בית הכנסת המסור ר' אשר זעליג בליטי ולצידם בני משפחת חיימוב וקבוצות אברכים וילדים אשר פעלו בזריזות מופלאה.

בית הכנסת היה מלא מפה לפה; מתפללי בית הכנסת חב"ד, לצד בני עדת הבוכרים והגרוזינים, מתפללי בית משיח ותפארת אליעזר, כולם כולם הגיעו להתוועדות יובל, שהתאפיינה באחדות ואהבת ישראל. ובשולחן הכבוד ישבו הרב יצחק יהודה ירוסלבסקי רב השכונה ומזכיר בי"ד רבני חב"ד, הרב חכם שבת מיכאלשוילי - רב העדה הגרוזינית, הרב מרדכי גורודצקי יו"ר ועד נחלת הר חב"ד, הרב מיכאל מישלובין - משפיע השכונה, ואישי ציבור: ללו זוהר - ראש העיר, הרב בצלאל מזרחי - נציג חב"ד וממלא מקום ראש העיר, יוסי סולימני - סגן ראש העיר, חברי העירייה - ר' מישל טפירו, מוטי יעקובוב ואליאור עמר, יוסי וענונו - ראש העיר לשעבר ועוד.

המנחה הרב שמעון זוננפלד פתח בדברי ברכה נרגשים לרגל יובל שנים, והזמין את המרא דאתרא לפתוח את מסכת הנאומים. הרב ירוסלבסקי בירך את התושבים לרגל יובל שנה, וסיפר על הוראות שקיבל מהרבי אודות נחלת הר חב"ד. המשפיע הרב מיכאל מישלובין מהמתיישבים הראשונים, דיבר על הפלא הגדול של הרבי, אשר לפני חמישים שנה באו לכאן משפחות מעטות וכעת מתגוררים בנחלה וסביבותיה למעלה מאלף משפחות חב"דיות.

הספר החדש "נחלת הר חב"ד" למכירה בחנות "הרצוג" במרכז השכונה

שלושה נואמים הגיעו במיוחד לנחלה להתוועדות - הרב ישעיהו הרצל מהמתיישבים הראשונים בשכונה וכיום רבה של נצרת עילית, הרב חיים וולף יליד השכונה וכיום שליח הרבי בירוחם, הרב יצחק גורליק יליד השכונה וכיום שליח הרבי בקזן-רוסיה. השלושה העלו זכרונות כל אחד מהתקופה בה התגורר בנחלה, והדברים עוד יפורסמו בהרחבה במועד מאוחר יותר.

ראש העיר מר ללו זוהר, זכה למחיאות כפיים סוערות, כאשר הבטיח: "המקווה יוצא למכרז" ולמעשה - שבקרוב תחל בניית מקווה חדש.

בתום מסכת הנאומים, החלו התוועדויות כל שולחן עם המתוועדים שלו, בשולחן אחד התוועד ר' נותקה וולף מנהל ישיבת חב"ד, ובשולחן אחר המשפיע ר' יוסף יצחק פרידמן, בשולחנות אחרים נראו הגבירים של נחלה - ר' מאיר זיילר ובני משפחתו, ר' מאיר לרר ובצד אחר את ר' זבולון לבייב יחד עם קרובי משפחתו לבית יעקובוב, ובכל שולחן ושולחן, זרמו הזכרונות משנים ראשונות ומאוחרות, הוראות מהרבי, ומסירות החסידים למען המוסדות, העולים והתושבים הוותיקים.

ההתוועדות נמשכה עד מעריב עם הפסקה קלה לתפילת מנחה. ועם צאת השבת לאחר מראות קודש, המשיכו רבים לקידוש לבנה וריקודי שמחה שחתמו את השבת שלא תישכח בהיסטוריה של נחלה. השבת יצאה, ושדרן הרדיו והטלוויזיה, שהתארח בשבת בנחלה, מיהר לעלות לירושלים, ובתוכנית הרדיו הפופולרית שלו - מלוה מלכה ברדיו מורשת - סיפר בהתלהבות ובהתרגשות על ההתוועדות עם מאות משתתפים לרגל יובל לנחלת הר חב"ד: "כולם באחדות גמורה ובאהבת ישראל" והמשיך לספר על ההתיישבות לפני יובל, ועל השכונה כיום אותה מפארים בתי כנסת, מקוואות ומוסדות חינוך מפוארים. ואורי הודיע כי בקרוב תהיה תוכנית רדיו מיוחדת על נחלת הר חב"ד.

ובמוצאי שבת נשי הנחלה, התקבצו ובאו לאולמי חמ"ה במרכז השכונה, להתוועדות יובל בארגון נשי חב"ד ונשי חב"ד לצעירות, ובחסות ועד נחלת הר חב"ד ועיריית קרית מלאכי. התוכנית היתה עשירה ובמרכזה נאום הרב יצחק גורליק שריתק את הנוכחות בזכרונות ילדות מנחלת הר חב"ד.

ועד נחלת הר חב"ד הוא שאירגן ודאג למימון האירועים בתחילת שנת היובל, ועל הביצוע הופקדו ועדה מייעצת ובה חברים: ר' בצלאל מזרחי - ממלא מקום ראש העיר, ר' משה נפרסטק, ר' יוסי מור יוסף - מנהל 'שקל הקודש', ר' שבתי ויינטרוב, ר' שניאור זלמן ברגר. ומלאכת העיצוב הופקדה בידי הרב-אמן בתחום הגרפיקה - ר' בועז שרון.

והחשוב ביותר: כל האירועים הללו זה רק ציון דרך לתחילת שנת היובל, והשנה רק מתחילה ובעז"ה צפויים עוד אירועים משמחים ומיזמים שיעוררו את התושבים ברוחניות.

הרב הרצל: נחלה – ימות המשיח

והנה ידיעה נוספת שפורסמה בתקשורת החב"דית, אודות נאומו של אורח הכבוד הרב ישעיהו הרצל שליט"א:

מפגשים מרגשים עם דור המייסדים של הנחלה, היו גולת הכותרת של ביקור הרב ישעיהו הרצל שליט"א בשבת בנחלת הר חב"ד. הרב הרצל הינו מהמתיישבים הראשונים בנחלת הר חב"ד, וכיום רבה של נצרת עילית, ולרגל שבת-יובל, הוזמן כאורח הכבוד ובהתוועדות בבית הכנסת המרכזי, בהשתתפות רבנים, אישי

רב שיח ב'בית משיח' עם שלושה מהתושבים הראשונים

ציבור וקהל חסידים, נשא דברים נרגשים על אז והיום, מהקמת השכונה "יסוד היסודות" ועד המצב המופלא כיום "ימות המשיח". לאחר השבת, סיפר הרב הרצל על ההתרגשות הגדולה מהמפגשים במהלך השבת: "התרגשתי בשבת זו מעצם הפגישות עם חלק מכובד מן הידידים מעת יסוד הנחלה, מהם גם מן העדה הגרוזינית שכיום זקנם נצבע בצבע לבן, והם הזכירו לי את שיעורי התורה שלי בעין יעקב בבית הכנסת".

הנה תמצית דברי הרב הרצל בהתוועדות, דברים היוצאים מן הלב, של אחד ומיוחד מהמתיישבים הראשונים בנחלת הר חב"ד לפני יובל שנים:

בראותי עיר בנויה בלי עין הרע, כמות כה גדולה של אנשי חב"ד המתגוררים בנחלה, עומד אני מרוגש ובטל ומבוטל כלפיהם, אם כן מי אני ומה עלי לומר. אך אנו חיים עם התורה וכבר הקדימני הרמב"ם בספרו, המתחיל עם יסוד היסודות ועמוד החכמות וממשיך אח"כ כל משנה תורה ביד החזקה שלו, עד לסיומו ימות המשיח. אכן אני מן יסוד היסודות, מן חמשה הראשונים שהגיעו לנחלה על פי בקשת הרבי ועם יסוד הנחלה בתחילת בראשית ברא של הנחלה, היתה אז הארץ -השכונה החדשה בבחינת תוהו ובוהו. לא היה כביש אלא בוץ, לא היו חנויות כשרות למהדרין, היינו נוסעים למרחק לכפר חב"ד או בני ברק לקנות מצרכים למהדרין, לא היה לנו מקוה ולכן היו צריכים ללכת קצה העיר ולפעמים לא היה

שם מים. לא היה לנו בית כנסת משלנו אלא התפללנו יחד עם העולים החדשים מגרוזיה - עם הנוסח ומנגינות שלהם... כולל בימים נוראים ושאר החגים - והכל היה מורכב ולא פשוט.

היה לנו קשה מאד ההתארגנות הראשונית ובמיוחד ההכנה לחג הפסח, כשמצד אחד עלינו לדאוג לעולים החדשים לגשמיות שלהם ובעיקר לרוחניות שלהם ללמדם תורה וחסידות ושלא ידבק בהם שום רוח רעה, הלוא באו אנשים שונים ומשונים מכל העיר לראותם ולדבר אתם, ההשפעה שלהם יכולה להיות לפעמים לא טובה, לכן עמדנו על המשמר בזה.

בערב פסח העבודה היתה קשה כפליים ועוד יותר, בכל זאת עבדנו במקום הזה בהכנה לחג יחד עם כל עניני הנחלה. ומתוך חסידי חב"ד המעטים שהתגוררו באותם ימים במקום נשאר לשביעי של פסח שתי משפחות, אהנו ועוד משפחה. אחרי הפסח צלצל אלי הרב אפרים וולף ושאל בשם הרבי: מי נשאר בשביעי של פסח בנחלה? והאם ערכנו סעודת משיח? ואיך נערכה הסעודה? השבתי, מי נשאר ושערכנו סעודת משיח לתהילה ולתפארת. אחרי משך זמן קצר, צלצל ר' אפרים ואמר לי בשם הרבי "יישר כח ות"ח ת"ח".

והנה כיום ב"ה הכל על צד היותר טוב - ממש ימות המשיח. הנה כאמור בתחילת דברי בתחילה בבחינת יסוד היסודות... בבחינת תוהו ובהו יחסית, וכיום אנו ב"ה בסוף הדרך ימות המשיח - קהילת חב"ד במלוא תפארתה בתפילות בשיעורי התורה הרבים בארגוני נוער ונשים ועוד ועוד. והנה כעת בשבת זכור, יום חג היובל מורגשת כאן אוירה מחשמלת של קדושה ושמחה יחד, האהבה ואחוה יחד של הציבור ועם הרב מרא דאתרא הרב ירוסלבסקי, וריקודי השמחה נותנת לנו הרגשה של מעין שמחת תורה ומעין אוירה אצל הרבי.

קראנו היום בתחילת הפרשה: ויקרא אל משה... כל הדברים האלה... ומפרש רש"י: לכל דברות ולכל אמירות ולכל הציוויים קדמה קריאה מלשון חיבה. הנה אפשר לומר שהצלחתינו היתה בזה שלכל דבור וכלל אמירה ולכל ציווי שלנו לקהילה, היתה לנו חיבה מיוחדת, היות שזה 'אל משה' בשליחות הרבי. הרעפנו אהבת ישראל, על העולים החדשים, יהודים טובים שהיו זקוקים לעזרה בגשמיות וברוחניות, וזה מה שעזר לנו רבות בקירובם.

כפר חב"ד במהדורה מיוחדת לרגל יובל לנחלת הר חב"ד

התלמוד תורה חוגג יובל

הרב יצחק גורליק – גם למעלה חגגו

הרב יצחק גורליק שליח הרבי ורבה של קזן -רוסיה, הגיע במיוחד לנחלה לשבת זכור, והתוועד כאמור לעיל, בהתוועדות השבת לגברים ובהתוועדות מוצאי שבת לנשי חב"ד. בעקבות השבת פירסם טור מרגש בשבועון כפר חב"ד:

כבר בליל שבת קודש ריחף בחלל בית הכנסת ריח גן עדן. איחולי ה'גוט שבת' הלבבי המתערבבים עם קריאת ה'שלוש עליכם'. עיניהם הנוצצות של תושבי השכונה הוותיקים שנפגשו לאחר הרבה שנים, ומבטיהם המסוקרנים - מה של החדשים שכבר מרגישים אך עדיין לא ממש מפנימים. הכול יחד סחף ושאב. ב'לכו נרננה' כבר היינו טפח מעל.

בסעודת ליל שבת, בין זכרונות על דמויות ומאורעות סיפר אבא [ר' מרדכי גורליק] שי': "בשנות המ"מים המוקדמות, באחת ההגרלות לנסיעה לרבי שנערכה בין תושבי השכונה (כילד זכורני היטב את התקופה ההיא, ההתרגשות הגדולה סביב ההגרלה והשמחה הגדולה עם הזכייה. הנוכחים בהגרלה היו רצים בספונטניות לביתו של הזוכה המאושר וכמעט תמיד זה היה נמשך לריקוד ברחובה של עיר, כשרבים מהתושבים מביטים מהחלונות) מחותננו החסיד היקר ר' מאיר וורזוב ע"ה רצה מאוד לזכות, ייתכן שהוא עדיין לא זכה להיות אצל הרבי לפני זה.

בעוד הוא מתפלל בליבו פונה אליו יבלחט"א הרב החסיד ר' בומי שי' ומבקש: מאיר! תברך אותי שאזכה בגורל! ר' מאיר היה נבוך מעט, אבל כמוכן בירכו שיזכה. הרב בומי שיח' חש בכך ואמר לו: לא, לא מאיר! תברך אותי מכל הלב! מאיר החסיד תפס את עצמו ושוב בירך והפעם באמת ובכוונה.

אך הרב בומי שיח' לא מסתפק בכך וממשיך בשלו: לא מאיר! לא מאיר! מכל הלב! מכל הלב! נו, זה כבר רציני. ר' מאיר התרכז, שם את עצמו ואת כל תוכניותיו ורצונותיו בצד, ומכל הלב הענק והמפורסם שלו בירך: בומי! אני מברך אותך שתזכה בהגרלה לנסיעה לרבי!

הפעם היתה זו ברכה כפי שמאיר יודע לברך. ואכן שערי שמיים נפתחו ובאותו רגע מכריזים: הזוכה בגורל הוא ר' מאיר וורזוב!

הרב בומי, פניו זורחות לחץ באושר את ידיו של מאיר ידידו הטוב: מזל טוב, מאיר! ראיתי כמה מצטער אתה ורוצה לנסוע, רציני מאוד שתזכה, והרי ידוע שכל המתפלל על חברו נענה תחילה, לכן ביקשתי ממך שתברך אותי והנה נענית תחילה!

זו תמצית ייחודיותה של נחלה. ראה ריח בני כריח שדה אשר ברכו ה'. משחרית ועד מוצאי השבת טבלנו בים של אחים ובנים, ים של חסידים ואהבת ישראל. התוועדנו יחד ובנפרד. רקדנו וניגנו וניגוני שמחה והתעוררות. אשרי עין ראתה זאת, מאות חסידים המביטים זה בזה וכלי מילים אך מכל הלב מאחלים זה לזה כל טוב גשמי ורוחני.

הייתה תחושה שגם שם למעלה, חוגגים תושבי נחלה לדורותיה. וכשבעלות המנחה הרעים קולו של הבעל-קורא "אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה", התפרצה לה מאליה הבקשה והתחינה אל רבותינו נשיאנו מייסדי השכונה, שיעתירו תפילה ותחנונים לפני אדון כול, שאש הנצח היוקדת כאן כעת תישאר לתמיד ותכבה ה'לא' של הצער והייסורים של הכלל והפרט, שתשרוף לתמיד את חומות הגלות, ובני המלכים האוהבים, הנאנחים והנאנקים בעול הגלות הרוחני והגשמי, ישובו לשולחן אביהם ושמחת עולם על ראשם בתוך שאר כל ישראל אחיהם.

פרקי
אגרות קודש

ב

ויהי רצון אשר יקיימו ככל הכתוב למעלה בשמחה ושוב לבב ומתוך הרחבה ובאופן דמוסיף והולך ואור, עדי קיום היעוד כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות - בגאולה האמתיה והשליטה ע"י משיח צדקנו בקרוב ממש.

בכבוד ובכרחה להסתדרות טובה בנשיאות וברוחניות ובברכה הג' הפסח כשר ושםח' פאריס

איחולים לקראת ראש השנה תש"ל

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacklin 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטמן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ש"ו אלול, ה'תשכ"ט
ברוקלין, נ. י.

הווי"ח אי"א אשר עלו בשנה זו לארץ הקדושה תבנה ותכונן על ידי משיח צדקנו כמחרת כי משיח, דמשיחיים כנחלת הר חבי"ד, ה' עליהם יחיו

שלום וברכה.

כתוספה למה שכתבתי לכמה מהם באופן פרטי, הנני בא בזה בפניי כללית לכולם יחד, אשר גדול זכות הרבים ככלי, ובפרט בחתאחד רבים יחדו בענין טוב וקדושה, ובסיוח-בארץ הקדש והתנחלותה,

והנני שולח לכא-א סתם וכולם יחד איחולי ותפלותי וברכתי אשר תהי' ההתיישבות והתנחלות שלהם כנחלת הר חבי"ד כשעה טובה ומצולחת ככל הפרטים, כגמסיות וברוחניות גם יחד, ואשר הסתדרותם כנחלת הר חבי"ד תתאים לשטו, אשר שם פלגה הוא, באופן שיבוא אל המנוחה ואל התחלה, בכיטול כל הענינים המכלכלים למנוחה הנפש ומנוחת הגוף, ומתוך שמחה ושוב לבב ילכו מחיל אל חיל בחר הקדש, בתורתנו הקדושה והנבנתה כחב"ד שבנפש ובאופן דליתמו המביא לידי מעשה קיום מצותי' בהידור.

וכאמור-הדברים פושגים להמתיישבים כנחלת הר חבי"ד, הן אלה שהתיישבו כבר והן שיתיישבו כעתיד.

וחרי הימים יפי סגולה, כדברי רבנו הזקן, אשר כחודש אלול מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא הוא כדוגמת מלך שקודם הוא לעיר יוצאין אנשי העיר לקראתו ומקבלין שניו כשרת ואז רשאים כל מי שרוצה לתקבל שניו והוא מקבל את כולם בסכר שנים יפות ומראה שנים שוחקות לכולם כו' (לקוטי תורה, ש' ראה, ע' לב).

בברכה להצלחה בכל האסור, בלמה רבה ולכתיבה וחתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה ולבשרות טובות לך

לקט אגרות בתקופת ייסוד השכונה

אגרות רבות ובהן ברכות נפלאות קיבלו תושבי שכונת נחלת הר חבי"ד, ליקטנו את האגרות ששיגר הרבי בתקופה הראשונה לאחר ייסוד השכונה, התקופה עליה מדובר בתשורה זו. בנוסף צורפו כמה אגרות חשובות הקשורות למוסדות השכונה.

אגרת מצורפת לספרי תורה ששלח הרבי לנחלה

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 13, N. Y.
HYacklin 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטמן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, מחרת שבת הגדול,
יא ניסן, ה'תשכ"ט.
ברוקלין, נ. י.

כבוד אחינו בני ישראל
המתנחלים כ"נחלת הר חבי"ד"
- בתוככי כללות העולים
המהיישבים סגור בארצנו הקדושה
הבנה והכונן כמחרת בימינו
ה' עליהם יחיו

שלום רב וברכה!

בודאי הגיעו כבר ונתקבלו שני ה"ספר-תורה" שנשלחו מאן, וכבר מלחי ומלחיהו אכורה - במכתב כ"ק מו"ה ארמו"ר, אשר כתבו ב"יום הששי ערב שבת קדש אחר חצות, לסדר כי תבואו אל הארץ וגו' ושנתה הארץ שבת להוי"ה-הש"ס", בעת שלחו ספר תורה אל ידידינו אנ"ש והלמודי ההסימס המהיישבים קעה בארץ הקדושה תבנה ותכונן. וז"ל:

"בראשית ההישבותכם בארץ הקדושה תבנה ותכונן. עליכם להבונן היטב ולדעה, בהכרה הרבשה והתקשרות מניפיה, כי ההשגחה העליונה הביאה אהכם ואת בני ביתכם יחדו, לארץ אשר עיני ה' אליקינו סמך מראשית שנה ועד אחרית שנה. ובפלטין של מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא, אתם נמצאים בכל עת ובכל שעה.

והיתה קבלה ספר התורה אשר אני שולח לכם, לאות זכרון המיד בטוחכם וכלבבכם, לסדר את כל חייכם הפרטיים והכלליים, על פי התורה, וכפי שהורונו אבותינו רבותינו הקדושים וצוקלה"ה נבג"ס זי"ע, לחנך את בניכם ובנשיכם יחדו בדרך, בלו כל פשרות, ולהאציל מרוחה, רוח ישראל סבא, על שאר אחינו בני ישראל יחדו, הקרובים והרחוקים לעת עתה, בהשפיעכם עליהם לנחוחם הדרך העולה בית אל, היא דרך לימוד התורה ביראת שמים וקיום המצות בהידור, מתוך קירוב אפיהי, הנובע מאהבת ישראל ומדות חסידות אשר על פי תורה דברי אלוקים חיים.

והי' כל אחר ואחת מכם, נר להאיר את חושך הגלות, אשר אתם ואנו נמצאים בו, באור הוי"ה, עדי יקיים ה' את יעודו, על ידי נביאיו הקדושים, להשפיענו קול מבשר משמיע ישועה, כי נחם הוי"ה עמו, והולך לפנינו הוי"ה לקבץ גליוחנו ולגאלנו בגאולה עולם.

השם והדרך הי' בעזרכם ויברך אהכם ואת בני ביתכם יחדו בכל הצריך לכם בבני חיי ומזוני רוויחי בגמטיות וברוחניות, ויגאלנו כולנו על ידי משיח צדקנו, כמחרת בימינו, אמן.

נא ונא למסור תוכן מכתבי זה, לנשיכם בניכם ובנחיהם יחדו לכל אחד ואחת בפרט."

RABBI MENACHEM M. SCHNEZERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-8250

זחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי הגאולה, שנת כ"א תש"א, ראש בני ישראל, ה'תשל"א
ברוקלין, נ. י.

תושבי נחלת הר חב"ד
אשר בארצנו הק'
חרינה ותכונן ב"ב ע"י מ"צ
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה:

בהוספה לדברים הנאמרים בהתועדות דימי גאולה אלו, בהתאם כמה וכמה מאחינו בני ישראל, שליט"א, אשר תוקף סיוחם לדברים הנאמרים בסתוב בני עשרה, דאכף עטרה שכינא שריא, על אכו"כ בפני כמה וכמה עשיריות מבנ"י,

כדי להמשיך לענין בפועל פסס, דהמקשה הוא העיקר ועש' לעילא, ובמיוחד עש' שהיא טוב באמת, טוב לשמים וטוב לבריות גם יחד, עלה בדעתך, ובהסכמתם אשר בטוח אני שהה' מתוך סמחה ושוב לבב, לייסד נחלת הר חב"ד קרן גמ"ח לאהב"י אשר עלו פסס, מסדינת הולדת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא ישראל -

אשר ימים אלו הרי הם יום הולדתו וגם יום גאולתו -
וההתחלה בפועל-על ירי הכנסה לקרן הגמ"ח סכום של שבעת אלפי 6 שקל (דולר).

וכיון שגמ"ח הרי היא, כהוראת חכמינו ז"ל, בין לעניים ובין לעשירים, יהי רצון מהש"ת אשר בנידון זה יהי' הגמ"ח לעשרים אלף שקוקים לגמ"ח באותה שעה, ותביא הוספת עוד פוסס ק' בנחלת הר חב"ד להוספה בכל עניני הנחלה הגשמיים והרוחניים גם יחד, כוללן כמובן ועיקר, אשר בקרוב פסס ובעגלא דידן יתראו עם קרוביהם ויבדויהם וכל אשר בטס ישראל יכונה כסדינה האסורה והדומות לה - א"ל

התראות מתוך סמחה ושוב לבב לכל המתראים הם ובני ביתם שליט"א ומהי' התראות זו הקדמה קרובה פסס לקיום היעוד עין יראו בשוב הוי' ציון, ונאמר חשף הוי' את זרועות פסס קדשו לעיני כל הגוים וראו כל אפסי ארץ את ישועת אלקינו.

בברכה הצלחה בהאסור, כולל כל עניני נחלת הר חב"ד, ולבשו סובות תכה"י

המ"ח (גמ"ח) ע"י א"ל
המ"ח (גמ"ח) ע"י א"ל

ג.ב. לביסוס העש' בהאסור בפועל, בוודאי יקבלו עליהם הרטומים להלן הנחלה קרן הגמ"ח, על כל פנים לעת עתה, והם:

הרה"ח וו"ח אי"א נג"נ עוסקים בצ"צ
הר"ר יובער שי' ריקמן
הר"ר יהודא שי' פלסאושווילי
הר"ר נפתלי שי' קראוויצקי.

ונשלח הכתב כהיר דתוף ובדואר יאשרו אותו ג"כ באופן כזה. וה"ח.

הרבי מקים גמ"ח עבור תושבי נחלת הר חב"ד

בימי הגאולה י"ב וי"ג תמוז תשל"א, שיגר הרבי מכתב מהיר, אל תושבי נחלה בו מודיע על הקמת גמ"ח לתושבי נחלה, ומצרף תרומה של שבעת אלפים דולר. הרבי ביקש למנות שלושה לניהול הגמ"ח - הרב חכם יהודה קולאשער (בוטראשוילי), הרב בערל ריקמן והרב נפתלי קרביצקי, השלושה כמובן הסכימו למינוי וניהלו את הגמ"ח (לאחר פטירת הרב קולאשער, מונה במקומו חתנו הרב נתן קנלסקי, לאחר פטירת הרב בערל ריקמן, מונה במקומו הרב יוסף יצחק נוטיק ולאחר פטירת הרב נפתלי קרביצקי מונה במקומו בנו הרב אברהם קרביצקי שמנהל בפועל את הגמ"ח).

למסור את המכתב באופן המתאים לעולים החדשים

הרבי הורה לרב שניאור זלמן גרליק רבו של כפר חב"ד, למסור את המכתב הקודם לעולים החדשים מגרוזיה. במקביל שיגר המזכיר הרב ניסן מינדל מכתב אל הרב אפרים וולף, ובו העתק המכתב הקודם והמכתב אל הרב גרליק, ובו מבקש שידאג יחד עם הרב שלמה מיינדצ'יק, למסור לכל משפחה את המכתב. הוראת הרבי למסור באופן המתאים, מומשה על ידי תירגום המכתב לרוסית. ראה צילום.

RABBI MENACHEM M. SCHNEZERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn 11, N. Y.
Hyacinth 3-8250

זחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ. י.

ב"ה, ימי גאולה, ה'תשל"א
ברוקלין, נ. י.

מרה"ג וזרתית זמית אי"א נג"נ
מורה"ר שניאור זלמן שליט"א

שלום וברכה:

פוזב סכמי לעולים החדשים אשר עלו בסנה זו לאהיך
זיו ע"י ט"ב ב"ב-מתחיישכו זכור פסספססס והתחידים
לחתי"ב כע"ת בנחלת הר חב"ד.

ובקשתי אשר מתוך זמן רבני. ג.ב. והתחייבים אשר בזה-פ
היוצא פססו כפוזן התחייבים לעולים החדשים דעס ופס ס"ב
פסעלי תרבים בנחלת הר חב"ד וברצון התחייבים, ודברי ככלל
ימי כל חורש זה ימי סגולה הם כפוזב סכמת חב"ד.

ובדואר אשר זמייכו כידו לסדר האסיה נתחייב להב"ל
כדי שיאקבלו הדברים כפי הדיוט וישעלו פעולתם, ויבשר
שוב כזה מתוך בריאות סמחה ושוב לבב, ות"ח מרש"ט

כרכס כתיבת וזרתית שוב
לשנה שוכת ופוזתה כנו"ר

27

אני מודיע לך על הקמת גמ"ח לתושבי נחלה, ומצרף תרומה של שבעת אלפים דולר. הרבי ביקש למנות שלושה לניהול הגמ"ח - הרב חכם יהודה קולאשער (בוטראשוילי), הרב בערל ריקמן והרב נפתלי קרביצקי, השלושה כמובן הסכימו למינוי וניהלו את הגמ"ח (לאחר פטירת הרב קולאשער, מונה במקומו חתנו הרב נתן קנלסקי, לאחר פטירת הרב בערל ריקמן, מונה במקומו הרב יוסף יצחק נוטיק ולאחר פטירת הרב נפתלי קרביצקי מונה במקומו בנו הרב אברהם קרביצקי שמנהל בפועל את הגמ"ח).

קורת רוח מאישור "אגודת נחלת הר חב"ד"

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי התנוכה, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

לכל אנ"ש חושבי נחלת הר חב"ד
בארצנו הק" תבנה ותכונן על ידי
משיח צדקנו עליהם
ה' עליהם יהיו

שלום וברכה:
בנועם נחקבלה הידיעה על דבר ההתוערות שערכו ביום הבהיר
י"ט כסלו, ראש השנה לתורת החסידות ולדרכי החסידות. ובדאי
קבלו כאו"א ההלכות טובות בזה על מנת לקיימם בפועל משך כל
ימות השנה.

ויהי רצון שיקויים בכל אחד ואחד מאמר חכמינו ז"ל: אם
מקדש עצמו מעט למטה - וידוע הפירוש בזה, שכל כמה שיתקדש,
כיון שהוא נברא ומובל, הרי זה חסיד "מעט" לפי ערך למעלה -
מקדשין אותו הרבה מלמעלה.

ובפרט שזכו ונמצאים בארץ הקדש, ארץ אשר חסיד עיני ה"א
בה מרשיה השנה ועד אחרית שנה.

בקורת רוח קבלתי ג"כ הידיעה שעברו כבר כל השלבים וכבר אירק
אקיימת אגודת נחלת הר חב"ד, והרי בדאי שיש לומר על זה מאמר
רבותינו ז"ל כינוס לצדיקים הגאה להם והגאה לעולם.

ותקוהי חזקה אשר כל אחד יירשם לחבר באגודה זו, וכמובן על
מנת לקיים התקנות ובכלל לבסס האגודה ולחזקה בכמות ובאיכות
גם יחד. וזכות הרבים מטייעתם.

ובפרט על פי המבואר בתורה חב"ד בכמה מקומות, וביחוד
בררושים החלצו לכם לרבותינו נשיאינו, מתחיל בד"ה בלקו"ח
לרבנו הזקן, קונטרס החלצו (חרג"ט) המפורסם, נעוין ג"כ בקונטרס
זה הוצאת קה"ת-מאמר סכתה בענינים אלו סכ"ח מו"ח אדמו"ר,
ובפרט על פי הידוע אשר מאמר החלצו הוא סמאריסנקוועים ביחוד
בשביל לטהר אויר העולם, אשר מעט כשתים או שלוש שנים היו (ש"א)
חוזרים עליהם ברכים (היום יום, כ"ח סוד, תש"ג).

בברכה להצלת רבה בכל האסור
ולבשורות טובות בכל
הענינים

ברכות לוועד הנבחר

RABBI MENACHEM M. SCHNEERSON
Lubavitch
770 Eastern Parkway
Brooklyn, N. Y. 11213
Hyacinth 3-9250

מנחם מענדל שניאורסאהן
ליובאוויטש
770 איסטערן פארקוויי
ברוקלין, נ.י.

ב"ה, ימי התנוכה, ה'תשל"ג
ברוקלין, נ.י.

הברי ועד נחלת הר חב"ד
ה' עליהם יהיו

שלום וברכה:
מאשר אני קבלת סכתם כיו"ג כסלו והקורבניו,
וספוג"ב סכת לכל אנ"ש חושבי נחלת הר חב"ד שיהיו,
שבדאי ישתדלו באופן התמאיכ, כוונתי באופן התמאים
לגביא חוקלת הסקווה ועור יזהר מהסקווה, מהאים לברכת
רבותינו נשיאינו.

ויהי רצון שיבטרו טוב מהאסור ובכל עניני נחלת הר
חב"ד, ויוסיף גם זהקברת ה' לכל אחד ואחד מהם בעניניהם
הפרטיים ועד סתהי העסקנות לנחלת נחלת הר חב"ד סחון
הרחבה ובסתהם ובסוב לכב.

בברכה להצלת
ולבשורות טובות

ברכת הצלחה לצעירי חב"ד

ראיונות

ראיונות בעל פה ובהם ראיון מיוחד עם הרב מרדכי גורודצקי יו"ר ועד נחלת הר חב"ד, והרב אברהם אלטר הבר מזכיר הועד.

ספרים וכתבי עת

שיחות קודש של הרבי; ניו-יורק, תשמ"ה-תשמ"ו

אגרות קודש של הרבי; קה"ת, ניו-יורק, תשמ"ז-תשמ"ד

המלך במסיבו; הרב מרדכי מנשה לאופר, קה"ת, כפר חב"ד, תשנ"ג

מקדש מלך חלק ב'; הרב מרדכי מנשה לאופר, אשל, כפר חב"ד, תשנ"ז

זכרון- פועלו של הרב בנימין גורודצקי; ירושלים, תשד"מ

נשיא וחסיד; הרב שמואל קראוס, אגו"ח באה"ק ומרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, ירושלים, תשנ"ט

נחלת הר חב"ד - התכתבויות הרב אפרים וולף; ר' זושא וולף, ישראל, תשע"ט

הפרטיזן; הרב שניאור זלמן ברגר, (מו"ל) הרב לוי וילימובסקי, ישראל, תשס"ה

אלבום חב"ד בישראל; ועד ע"א מוסדות, ישראל, תשל"ג

דיעדושקא; הרב זושא וולף, ועד השלוחים למדינות חבר העמים, כפר חב"ד, תשס"ו

חסיד במעשיו; הרב שניאור זלמן ברגר, (מו"ל) משפחת לבנהרץ, ישראל, תשע"ד

ימי תמימים; ישיבת תומכי תמימים המרכזית כפר חב"ד-לוד,

די אידשע היים; ביטאון נשי חב"ד, (עורכת) מרת טעמא גורארי, ניו יורק

כפר חב"ד; (עורך) הרב אהרן דב הלפרין, כפר חב"ד

בית משיח; (עורך) הרב יעקב חזן, מרכז חב"ד העולמי לקבלת פני משיח, ניו יורק

התקשרות; מדור ניצוצי רבי; עורך המדור: הרב מרדכי מנשה לאופר, צעירי חב"ד, כפר חב"ד

אוספים פרטיים

הרה"ח ר' מרדכי גורודצקי - יו"ר ועד נחלת הר חב"ד

הרה"ח ר' מני וולף

הרה"ח ר' דובי גורביץ

הרה"ח ר' יוסף הרטמן

הרה"ח ר' שניאור זלמן ברגר

לעילוי נשמת

הרה"ח התמים ר' זלמן מרדכי ע"ה
בן הרה"ח הרה"ג ר' אליהו ורבקה ע"ה
לוין

נלב"ע ט"ז תשרי ה'תשס"ז

ת.נ.צ.ב.ה

ולעילוי נשמת

ד"ר שפרה נחמה ע"ה
בת ר' מנחם מענדל הלוי ודבורה ע"ה
לוין

נלב"ע י"ז כסלו תשע"ג

ת.נ.צ.ב.ה

